

Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra
Møtested:	, Teams nettmøte
Dato:	23.05.2024
Tidspunkt:	13:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Styremøte 3 - 2024 Teamsmøte

Vi går gjennom status på forvaltningsplan på slutten av møtet.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
22/24	Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet		
23/24	Godkjenning av innkalling og saksliste, valg av elektronisk underskrivere		
24/24	Godkjenning av protokoll fra forrige møte		
25/24	Inngåelse av kontrakt for tilsyn med gapahuk utendørs infopunkt Varanger Samiske museum - ny behandling		2024/685
26/24	Delegering av myndighet fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre til nasjonalparkforvalter etter revidert styreinstruks 2024 - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre		2024/4993
27/24	Etablering av informasjon om nasjonalparken på Vardøya - plan		2019/5499
28/24	Behandling av skjøtselstiltak, grusing av kjørespor for sti i Komagdalen - Varangerhalvøya nasjonalpark		2019/5499
29/24	Orienteringssaker ST 3 2024 23 mai		2024/685
30/24	Eventuelt		
RS 15/24	Kopi av søknad om grunneiers tillatelse - informasjonsskilt - Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen nord		2019/5499
RS 16/24	Ny revisjon - Historie om Telegrafhytta i Sandfjorddalen - telegraflinjene mellom Vardø og Hamningberg - Nils Petersen		2024/4377
RS 17/24	Vedtak i klagesak- opprettholdes - Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen - barmarkskjøring ved sauedrift 2023 - Arnt Støme m.fl.		2023/6890

22/24 Registrering av deltakere, beslutningsdyktighet
23/24 Godkjenning av innkalling og sakliste, valg av elektronisk underskrivere
24/24 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Arkivsaksnr: 2024/685-12

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 16.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	25/24	23.05.2024

Vedlegg:

- 1 Utkast til avtale tilsyn gapahuk

Inngåelse av kontrakt for tilsyn med gapahuk utendørs infopunkt Varanger samiske museum - ny behandling

Forvalters innstilling

Styret inngår foreslått avtale med museet for tilsyn med gapahuken og informasjonspunktet.

Saksopplysninger

I foregående styremøte 2/2024 i sak 18/24 kom styret til at man ønsket at det ble undersøkt med Nesseby kommune om de kan tømme søppel og påfylle ved i gapahuken på informasjonspunktet før evt. driftsavtale vurderes.

Vurdering

I sesongen er gapahuken ved utendørs informasjonspunkt mye brukt. Det er utplassert to søppeldunker for å unngå forsøpling, og det krever tilsyn for å se til at gapahuken fremstår på en bra og innbydende måte, som ledd i besøksstrategien for nasjonalparkstyret. Tilsyn hittil har skjedd ved dugnad og skippertak av forvalter og museet særlig.

Det krever litt ressurser å se til at søppelbøtter ikke ryr over, og at man i sesong for bruk av ved ser til at det er tilgjengelig i gapahuken. Det har vært litt utfordringer med hærverk som øker behovet for tilsyn. Ved å inngå avtale med museet tilser vi at det er jevnlig tilsyn og søppeltømming, med påfyll av ved.

Kostnad er 10 000 eks. mva. som en driftsutgift.

Forvalter har undersøkt med kommunen Teknisk v/ Roy Ivar Aslaksen om kommunens aktivitet på området, som omfatter ansvar for bygget for Varanger samiske museum, samt plenklipping og snøbrøyting ved sjekkpunkt for Finnmarksløpet.

Det er ikke søppelkasser på området foruten ved museumsinngangen og gressklipping etc. skjer når det trengs. Forvalter vurderer det til at det er mest naturlig med samarbeid mellom museet og nasjonalparkstyret, om målet er en jevnlig oppfølging igjennom hele sesongen. Nesseby kommune har for øvrig vært en meget god samarbeidspartner ved prosjekter mht. å dra lasset for tomt for infopunktet, stiprosjekt til gapahuk og etablering av parkering oppe ved E6.

I sommersesongen har museet også helgeåpent, og lengre åpent på ettermiddagene i uka og fungerer som turistinfokontor.

Forvalter innstiller på at det inngås kontrakt med museet som foreslått. Tettest dialog er til vanlig mellom forvalter og museumsleder.

From: Ingvild Marie Bjørnå Pettersen[Ingvild.Pettersen@dvmv.no]

Sent: 24.01.2024 14:47:32

To: Østereng, Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]

Subject: Utkast til avtale

Her kommer den vedlagt. Tida løp litt fra meg i dag så jeg sender deg tekst til skiltet vårt i morgen ☺

Ingvild

Fra: Østereng, Geir <geir.ostereng@statsforvalteren.no>

Sendt: onsdag 24. januar 2024 14:17

Til: Ingvild Marie Bjørnå Pettersen <Ingvild.Pettersen@dvmv.no>

Emne: SV: Utkast til avtale

Fint ,takkl!

Med vennlig hilsen / Dearvuodáiguin/ Ystävällissii tervheissii

Geir Østereng

Nasjonalparkforvalter/ álbmotmeahccehálddašeaddji/ Kansalistarhaan valvooja

Tlf. 78 95 03 89/ mobil 41470437

www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Fra: Ingvild Marie Bjørnå Pettersen <Ingvild.Pettersen@dvmv.no>

Sendt: onsdag 24. januar 2024 12:59

Til: Østereng, Geir <geir.ostereng@statsforvalteren.no>

Emne: SV: Utkast til avtale

Ja, referatet var bra. Jepp, legger til punktene og sender ny utgave i løpet av dagen ☺

Ingvild

Fra: Østereng, Geir <geir.ostereng@statsforvalteren.no>

Sendt: onsdag 24. januar 2024 12:07

Til: Ingvild Marie Bjørnå Pettersen <Ingvild.Pettersen@dvmv.no>

Emne: SV: Utkast til avtale

Hei, takker!

Kan vi få med at VSM tømmer søppelbøttene
og etterfyller med ved etter avtale slik vi har gjort til nå?

Jeg må legge den frem for nasjonalparkstyret – så kommer den i retur så fort det er i orden.

Va referatet ok?

Med vennlig hilsen / Dearvuodáiguin/ Ystävällissii tervheissii

Geir Østereng
Nasjonalparkforvalter/ álbmotmeahccehálddašeaddji/ Kansalistarhaan valvooja
Tlf. 78 95 03 89/ mobil 41470437
www.nasjonalparkstyre.no/Varangerhalvoya

Fra: Ingvild Marie Bjørnå Pettersen <Ingvild.Pettersen@dvmv.no>
Sendt: onsdag 24. januar 2024 10:52
Til: Østereng, Geir <geir.ostereng@statsforvalteren.no>
Emne: Utkast til avtale

Hei!

Beklager forsinkelsen, datteren min ble syk i går og jeg måtte dra hjem tidlig på dagen. Men her kommer utkast til avtale. Hvis den er ok er det bare å signere og returnere så er det i orden 😊

Vennlig hilsen/Dearvvuodáiguin

Ingvild Marie Bjørnå Pettersen
Museajodiheddji/Museumsleder
Várjjat Sámi Musea/Varanger Samiske Museum

Deanu ja Várjjat museasiida/Tana og Varanger museumssiida/Teän da Va'rrjel mu'zeisiida

Telefon: 95 26 21 53
Sentralbord: 41 07 00 50
Endresens vei 4
N-9840 Vuonnabahta/Varangerbotn
Fakturainformasjon:
EHF-faktura: 894316462
PDF-faktura: 894316462@zbilag.net

Arkivsaksnr: 2024/4993-1

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 16.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	26/24	23.05.2024

Delegering av myndighet fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre til nasjonalparkforvalter etter reviderte vedtekter 2024 - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre

Vedlegg:

- 1 Vedtekter nasjonalpark- og verneområdestyrer - januar 2024
- 2 Oppnevning av medlemmer - Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2024 - 2028

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gir nasjonalparkforvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret i verneområdene de forvalter:

- 1.Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.
- 2.Behandle søknader etter verneforskriftens øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48: a.når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret, b.når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalparkstyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og c.når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
- *3.Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlige forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
- *4.Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalparkstyret.
- *5.Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.
- *6.Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.
- *7.Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.

Saksopplysninger

I forbindelse med oppnevning av nye styremedlemmer gir nye vedtekter mulighet for styret å delegerer myndighet til forvalter det vises til 6.3 i vedtektene.

Vurdering

Forvalter anbefaler at myndighet som Miljødirektoratet åpner for kan delegeres, delegeres til forvalter for en effektiv forvaltning.

Delegering hittil

I styresak 13/2013 i journal sak 2014/4989:

Bakgrunn

I styresak 13/2013 delegerte styret myndighet til Nasjonalparkforvalteren til å fatte vedtak i saker som behandles etter verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel. Delegeringen omfattet;

- § 3 punkt 5.2 og 6.3 i **verneforskriften for Varangerhalvøya Nasjonalpark**,
- § 3 punkt 4.2 og 5.2 i **verneforskriften for Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde**, og
- § 5 punkt 1, 4, 7 og 8 i **verneforskriften for Syltefjorddalen naturreservat**.

Vedtak som fattes av Nasjonalparkforvalter skal være i tråd med etablert forvaltningspraksis for disse verneområdene.

Delegering i styresak 13/2013 omfatter ikke delegering av myndighet etter Naturmangfoldlovens § 48, slik nye vedtekter åpner for. Forvalter viser til at en rekke søknader mottas årlig hvor dispensasjonspraksis er avklart i styremøte eller arbeidsutvalg tidligere. Dette er eksempelvis søknader om motorferdsel i forbindelse med forskning i Varangerhalvøya Nasjonalpark. For en smidig behandling av slike kurante saker hvor forvaltningspraksis er avklart av styret foregående år innstiller forvalter på at slike saker delegeres til forvalter. Slik kan styret og arbeidsutvalgets ressurser konsentrere seg om saker som er viktige for forvaltningspraksis, som forvaltningsplanarbeid, arbeide med besøksstrategi, prinsipielle saker som vil ha presedens og andre mindre kurante saker.

Forvalters tilrådning

Forvalter delegeres forvaltningsansvar til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Med kurant karakter menes følgende:

- Saker etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel og motorferdsel.
- Saker etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser
- Og saker etter naturmangfoldloven § 48 der:

a) Det dreier seg om fornying av dispensasjon gitt av styret eller arbeidsutvalget, og forutsetningene er tilnærmet uendret.

b) Det foreligger etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av styret/AU i tilsvarende sak.

c) Forvaltningsplanen gir entydige føringer for utfallet.

Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter treffer delegert vedtak i saken. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

Delegeringen gjelder Varangerhalvøya Nasjonalpark, Syltefjorddalen Naturreservat, Persfjorden – Syltefjorden Naturreservat, Sandfjordneset Naturreservat og Ytre Syltevik Naturreservat.

Vedtak som fattes av Nasjonalparkforvalter skal være i tråd med etablert forvaltningspraksis for disse verneområdene.

I punktlisten 1-7 i innstillingen er **nye delegeringsområder anmerket med ***, forøvrig har vært å delegere tidligere i nevnte vedtak 13/2013 og 13/2016.

Vedtekter for nasjonalpark-/verneområdestyrer oppnevnt i medhold av naturmangfoldloven § 62

Fastsatt av Miljødirektoratet 19.01.2024 med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 62 annet ledd tredje punktum, jf. delegeringsvedtak 8. januar 2021 nr. 65 og 15. januar 2021 nr. 82

1. Vedtektenes formål

Formålet med vedtektene er å gi bestemmelser om oppnevning av nasjonalpark- og verneområdestyret, og om styrets og nasjonalpark- /verneområdeforvalters myndighet og oppgaver.

Vedtektene skal videre legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene som forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyret i samsvar med verneformålet og i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

2. Oppnevning og sammensetning av nasjonalpark- og verneområdestyrer

Nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevnes av Miljødirektoratet etter innstilling fra berørte kommuner, fylkesting og Sameting.

Oppnevningsperioden for medlemmene i styret følger valgperioden for henholdsvis kommunestyrene, fylkestingene og Sametinget. Sammensetningen av nasjonalpark-/verneområdestyret skal følge kravene til kjønnsfordeling i likestillingsloven § 28.

Hver kommune skal være representert med ett medlem og innstiller en kvinne og en mann blant kommunestyrets medlemmer. Hver fylkeskommune skal være representert med ett medlem fra fylkestinget/fylkesrådet, og innstiller en kvinne og en mann blant fylkestingets/fylkesrådets medlemmer.

Medlemmene skal ha personlige varamedlemmer som møter når det faste medlemmet har forfall.

Nasjonalpark-/verneområdestyret velger selv sin leder og nestleder.

3. Nasjonalpark-/verneområdestyrets myndighet

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende myndighet etter naturmangfoldloven:

- forvaltningsmyndighet etter verneforskrifter
- myndighet til å gi dispensasjon fra verneforskriftene med hjemmel i verneforskriftens dispensasjonsbestemmelser og naturmangfoldloven § 48
- myndighet til å utføre skjøtsel i verneområdene etter naturmangfoldloven § 47
- håndheving etter naturmangfoldloven §§ 69 – 72 og § 73.

Utøving av myndigheten skal skje i samsvar med naturmangfoldloven, herunder alminnelig bestemmelser om bærekraftig bruk i lovens kapittel 2.

Alle medlemmene i nasjonalpark-/verneområdestyret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdene hvor ivaretagelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven. Medlemmene av nasjonalpark-/verneområdestyret skal forvalte verneområdene i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for det enkelte verneområde.

Nasjonalpark-/verneområdestyret er en juridisk person med myndighet til å inngå avtaler og påta seg forpliktelser innenfor de økonomiske rammene styret disponerer.

Forvaltningsknutepunkt for verneområdet(ene) fastsettes av Miljødirektoratet.

4. Nasjonalpark-/verneområdestyrets sekretariat

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal ha et sekretariat som består av en eller flere nasjonalpark-/verneområdeforvaltere.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter(e) ansettes av Statsforvalteren.

Ansettelsen skjer etter egen instruks for ansettelse av nasjonalpark-/verneområdeforvalter utarbeidet av Klima- og miljødepartementet, og i dialog med styret.

Nasjonalpark-/verneområdeforvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet.

Statsforvalteren har personal- og administrativt ansvar for nasjonalpark-/verneområdeforvalteren. Ved permisjon, langtidsfravær, eller der forvalter varsler om fratredelse fra sin stilling, skal Statsforvalteren i dialog med styret komme til enighet om hvordan forvalters arbeidsoppgaver skal løses inntil forvalter er tilbake, eller ny forvalter er ansatt.

Nasjonalpark-/verneområdestyret disponerer forvalterens arbeidstid.

5. Om møtene i nasjonalpark-/verneområdestyret

Kommuneloven kap. 11 om saksbehandlingen i folkevalgte organer kommer til anvendelse så langt de passer, med de tilpasninger som er fastsatt i disse vedtektene. Kommuneloven kap. 8 §§ 8-1 og 8-2 gjelder tilsvarende.

Nasjonalpark-/verneområdestyret bør tre sammen minst fire ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer. Lederen plikter å kalle inn dersom minst en tredel av medlemmene ønsker det.

Innkalling til møte i nasjonalpark-/verneområdestyret skal varsles senest 2 uker før møtet. Endelig innkalling med saksdokumentene sendes senest 1 uke før møtet. Nasjonalpark-/verneområdestyret avgjør selv om det vil ta opp eventuelle saker som ettersendes senere enn dette.

Det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av styreleder og ett medlem som velges ved møtets begynnelse. Eventuelle protokolltilførsler må fremsettes i møtet.

Forvalters tilråding til vedtak skal fremgå av møteprotokollen.

For at nasjonalpark-/verneområdestyret skal være beslutningsdyktig må minimum halvparten av representantene være til stede. Vedtak fattes ved flertallsbeslutninger. Ved stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

6. Nasjonalpark-/verneområdestyret oppgaver

Nasjonalpark-/verneområdestyret har følgende oppgaver:

6.1. Behandle søknader

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle søknader og treffe vedtak etter verneforskriftene eller etter naturmangfoldloven § 48, jf. § 77 annet punktum, i tråd med forvaltningsloven og naturmangfoldlovens bestemmelser.

Vedtak etter verneforskrifter og naturmangfoldloven § 48 som nasjonalpark-/verneområdestyret, forvalter eller arbeidsutvalget fatter, skal registreres i Miljøvedtaksregisteret innen tre virkedager, jf. forskrift om Miljøvedtaksregisteret § 3. Vedtak som gjelder håndheving (retting, tvangsmulkt mv) etter naturmangfoldlovens kap. IX skal ikke registreres i Miljøvedtaksregisteret.

Alle vedtak fattet av nasjonalpark-/verneområdestyret, forvalter eller arbeidsutvalget skal sendes i kopi til Statsforvalteren.

6.2 Forberedende klagesaksbehandling

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle klager på sine vedtak som forberedende klageinstans etter forvaltningslovens bestemmelser. Nasjonalpark-/verneområdestyret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Dersom

nasjonalpark-/verneområdestyret ikke finner grunn til å endre vedtaket som følge av klagen, skal saken oversendes klageinstansen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene som fattes av styret, eller av forvalter og arbeidsutvalg på vegne av nasjonalpark-/verneområdestyret.

Når det klages på vedtak truffet av nasjonalpark-/verneområdestyret, må forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret før saken eventuelt endes over til Miljødirektoratet som klageinstans. Også for vedtak truffet av arbeidsutvalget eller forvalter etter delegert myndighet, skal forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret.

Ved oversendelse av klagen til Miljødirektoratet skal nasjonalpark-/verneområdestyret fremstille saken på en oversiktlig måte og tilrettelegge grunnlaget for klageinstansens behandling. Kopi av alle sakens dokumenter skal vedlegges (kronologisk). Dersom forvalters innstilling fraviker nasjonalpark-/verneområdestyrets vedtak, skal dette fremgå av saksfremstillingen og møteprotokollen.

6.3 Delegere myndighet til forvalter

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi forvalteren myndighet til å treffe vedtak og beslutninger i følgende sakstyper på vegne av styret:

1. Behandle søknader om ferdsel og om motorferdsel etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser.
2. Behandle søknader etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48:
 - a) når vedtaket innebærer fornying av tidligere dispensasjon som er gitt av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget dersom forutsetningene for tillatelsen er tilnærmet uendret,
 - b) når det foreligger en etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av nasjonalpark-/verneområdestyret eller arbeidsutvalget i tilsvarende saker og
 - c) når forvaltningsplan gir entydige føringer for utfallet av søknadsbehandlingen.
3. Treffe vedtak i samråd med styreleder når en sak haster fordi det er fare for skade eller annen negativ påvirkning på verneverdiene, for eksempel stans av ulovlig forhold, pålegg om retting eller direkte gjennomføring.
4. Behandle søknader om, eller på eget tiltak, endre frister som er fastsatt av nasjonalpark-/verneområdestyret.
5. Gi utsettelse av klagefrist etter forvaltningsloven § 29 fjerde ledd.
6. Treffe beslutning om utsatt iverksettelse etter forvaltningsloven § 42.

7. Beslutte oversendelse av saker til Miljødirektoratet med anbefaling om å ilegge overtredelsesgebyr.

Beslutningen om å delegere myndighet til forvalter må gjøres skriftlig og det må fremgå hvilken delegert myndighet forvalter har. Beslutning om delegert myndighet skal publiseres på nasjonalpark-/verneområdestyrets nettsider.

6.4 Følge opp brudd på verneforskriftene, naturmangfoldloven og enkeltvedtak

Nasjonalpark-/verneområdestyret har et selvstendig ansvar for å følge opp alle ulovlige forhold i verneområdene i medhold av reglene i naturmangfoldloven kap. IX om Håndheving og sanksjoner, som styret får kjennskap til. Dette kan f.eks. være brudd på naturmangfoldlovens bestemmelser, overtredelser av bestemmelser i verneforskriftene, eller brudd på enkeltvedtak eller vilkår i gitte tillatelser.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal vurdere hvorvidt overtredelsen skal anmeldes til politiet etter naturmangfoldloven § 75, eller sendes Miljødirektoratet for vurdering av overtredelsesgebyr etter naturmangfoldloven § 74. I vurderingen skal nasjonalpark-/verneområdestyret sikre at hensynet til både allmennpreventive og individualpreventive hensyn ivaretas for best mulig å kunne forebygge miljøkriminalitet. Dersom forholdet anmeldes, skal kopi av anmeldelse, samt avgjørelsesbeslutningen fra politiet, sendes Miljødirektoratet.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal i tillegg vurdere og følge opp ulovlige forhold i verneområdene etter bestemmelsene i naturmangfoldloven § 69 første ledd (stans og retting), § 70 andre ledd (tiltak ved uforutsette miljøkonsekvenser av lovlig virksomhet), § 71 første ledd (direkte gjennomføring) og § 73 første ledd (tvangsmulkt).

6.5 Utarbeide og revidere forvaltningsplaner

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal utarbeide og revidere forvaltningsplan for verneområdet. Oppstart av planarbeidet skal skje i dialog med Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner skal utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene.

Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde en flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Før forvaltningsplanen sendes på høring skal endelig utkast sendes Miljødirektoratet for faglig gjennomgang. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

6.6 Skjøtsel og besøksforvaltning

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal ut fra en vurdering av om verneformålet i de enkelte verneforskrifter oppnås, vurdere behov for og nødvendig gjennomføring av skjøtsel og tilrettelegging.

Plan for skjøtsel og eventuell tilrettelegging i nasjonalparker og landskapsvernområder skal inngå i forvaltningsplanen, jf. naturmangfoldloven §§ 35 og 36 siste ledd.

Forvaltningstiltak iverksettes på et kunnskapsbasert grunnlag i samsvar med vedtatte forvaltnings- og skjøtselsplaner.

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan legge til rette for at verneområdenes potensial for verdiskapning utnyttes innenfor rammen av verneforskriftene og naturmangfoldloven i samsvar med besøksstrategi og forvaltningsplan. Nasjonalpark-/verneområdestyret bør innlede et samarbeid med lokalt reiseliv, øvrig reiseliv og aktuelle besøkssenter i dette arbeidet for å sikre at hensynet til verneområdet ivaretas. Nasjonalpark-/verneområdestyret er forvaltningsmyndighet og skal ikke opptre som kommersiell aktør.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal utarbeide årlige prioriteringer av skjøtsels- og forvaltningstiltak i verneområdene i tråd med den flerårige tiltaksplanen.

Som forvaltningsmyndighet skal nasjonalpark-/verneområdestyret i besøksstrategien vurdere behovet for særskilte informasjonstiltak. Nasjonalpark-/verneområdestyret er hovedansvarlig for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkestrategi.

Nasjonalpark-/verneområdestyret tildeles etter søknad til Miljødirektoratet årlig midler til skjøtsel og forvaltning til prioriterte tiltak i henhold til vedtatte forvaltnings- og skjøtselsplaner. Tildelingene skjer ut ifra de budsjettmessige rammer det enkelte året. Nasjonalpark-/verneområdestyret prioriterer bruken av de tildelte midlene. Alle tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- og tiltaksplan for verneområdene og andre relevante styringsdokumenter.

6.7 Grensemerking

Nasjonalpark-/verneområdestyret har ansvar for at det gjennomføres nødvendig grensemerking og vedlikehold av merkingen i verneområdene. Merkingen skal gjennomføres etter retningslinjer gitt av Miljødirektoratet i veileder om Opprettelse av verneområder (M-481).

6.8 Oppnevne rådgivende utvalg

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal oppnevne et rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de ulike interessene i området. Formålet er å legge til rette for et godt samarbeid mellom forvaltningsmyndigheten, offentlige organ, grunneiere, næringsliv, frivillige organisasjoner og samiske interesser der det er relevant.

Rådgivende utvalg kan bl.a. bestå av representanter for grunneiere og rettighetshavere, friluftsråd, næringsliv, frivillige organisasjoner (f.eks. natur- og miljøorganisasjoner) og særlig berørte offentlige organer.

Nasjonalpark- og verneområdestyret bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg.

6.9 Opprettelse av et arbeidsutvalg

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan nedsette et arbeidsutvalg bestående av medlemmer fra nasjonalpark-/verneområdestyret.

Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven og verneforskriftene i enkeltsaker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i forvaltningsplan eller andre retningslinjer og i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften.

6.10 Opprettelse av et administrativt kontaktutvalg

For å sikre at god samordning mellom forvaltning av verneområdene og annen kommunal forvaltning, bør nasjonalpark-/verneområdestyret oppnevne et administrativt kontaktutvalg bestående av representanter fra administrativt nivå i de ulike kommunene.

Formålet er å formalisere forvalteren sin administrative kontakt mot kommunene og samordning med kommunal forvaltning ellers, å etablere kunnskap om forvaltningen av verneområdene i kommuneadministrasjonen og bidra til lokalkunnskap i forvalterens innstilling til styret.

6.11 Naturbase og rapportering

Nasjonalpark-/verneområdestyret har ansvar for at opplysninger i Naturbase om verneområdet er oppdatert.

Rapporter og anmeldelser for brudd på naturmangfoldloven og verneforskriften skal sendes til Miljødirektoratet.

7. Nasjonalpark-/verneområdeforvalters oppgaver

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter har følgende oppgaver:

7.1 Sekretariat

Nasjonalpark-/verneområdeforvalters hovedoppgave er å være sekretariat for nasjonalpark-/verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker.

Forvalteren skal bidra til at verneområdene forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriften og at saksbehandlingen følger forvaltningslovens bestemmelser.

Forvalteren skal i samråd med nasjonalpark-/verneområdestyret sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdene uavhengig av administrative grenser.

7.2 Fatte vedtak etter delegert myndighet

Nasjonalpark-/verneområdeforvalter kan fatte vedtak etter delegert myndighet. Dette

forutsetter at nasjonalpark-/verneområdestyret i skriftlig beslutning har delegert aktuell myndighet til forvalter etter pkt. 6.3.

Det skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter fatter vedtak etter delegert myndighet. Alle vedtak som fattes etter delegert myndighet, skal refereres for styret.

Vedtak forvalteren fatter etter delegert myndighet etter pkt. 6.3 skal være i tråd med naturmangfoldloven, verneforskriften og forvaltningsplan. Nasjonalpark-/verneområdestyret kan gi særskilte retningslinjer for behandlingen av denne typen saker.

8. Statsforvalterens klagerett

Statsforvalterne har klagerett på vedtak fattet av nasjonalpark- og verneområdestyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning.

9. Samarbeid med SNO lokalt

Statens naturoppsyn har tilsynsmyndighet i verneområdet, jf. lov om statlig naturoppsyn.

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal etablere et samarbeid med SNO lokalt.

10. Endring av vedtektene

Miljødirektoratet kan endre disse vedtektene.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre
Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus
9815 VADSØ

Trondheim, 21.03.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/7797

Saksbehandler:
Ingrid Moe Dahl

Oppnevning av medlemmer til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/ Várnjárgga álbótmeahccestivra/ Varenkinniemen kansalistarhaan styryi

Miljødirektoratet har delegert myndighet etter naturmangfoldloven § 62 andre ledd tredje punktum til å bestemme at et særskilt oppnevnt organ er forvaltningsmyndighet for et område vernet med hjemmel i naturmangfoldloven kapittel V, jf. forskrift av 8. januar 2021 nr. 65 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven og forskrift 12. januar 2021 nr. 82 om delegering av myndighet etter naturmangfoldloven fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet.

Myndigheten omfatter også revidering av nasjonalpark-/verneområdestyrenes vedtekter og forvalternes instruks.

Etter forslag mottatt fra kommuner og fylkeskommunen, og i samsvar med likestillings- og diskrimineringsloven § 28, vil Miljødirektoratet oppnevne følgende personer til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/ Várnjárgga álbótmeahccestivra/ Varenkinniemen kansalistarhaan styryi for perioden 2024-2027:

Fra Vardø kommune

Birger Knudsen

Personlig vara: Yvonne Andersen Banglund

Fra Vadsø kommune

Wenche Pedersen

Personlig vara: Stein Mathisen

Fra Båtsfjord kommune

Elise Lund Holm

Personlig vara: Ronald Wærnes

Fra Nesseby kommune

Bård Kostamo Olsen

Personlig vara: Toril Iversen

Fra Finnmark fylkeskommune

Willy Pedersen

Personlig vara: Kristin Rajala

Oppnevningen gjelder også for 2028 inntil nytt styre er oppnevnt.

I tillegg kommer styremedlemmer oppnevnt av Sametinget med funksjonstid 2021/22-2025.

Forvalter orienterer de valgte medlemmene og kaller inn til konstituerende møte så snart som mulig. Styret velger selv leder og nestleder.

Vedlagt dette brevet finnes også oppdaterte vedtekter for styret fastsatt av Miljødirektoratet 19.01.2024 som gir bestemmelser om styrets myndighet og oppgaver. Vedtektene er felles for alle nasjonalpark- og verneområdestyrer.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Ingrid Moe Dahl
seniorrådgiver

Kopi til:
Geir Østereng

Vedlegg

- 1 Vedtekter nasjonalpark- og verneområdestyrer - januar 2024

Arkivsaksnr: 2019/5499-67

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 06.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Várnjárgga álbmotmeahccestivra	27/24	23.05.2024

Vedtak om plan for informasjon om Varangerhalvøya nasjonalpark - Vardøya

Vedlegg:

- 1 Plan for små infopunkter på Vardøya nov 2023

Forvalters innstilling

- Plan tas til orientering og gjennomføres planlagt i samarbeid med Vardø kommune.
- I forbindelse med arbeidet ble det også identifisert behov for en vernetavle på nordsida av Komagdalen, hvor laksefiskerne parkerer ved grusveiens ende. Det innstilles på at det også etableres en infotavle her.

Saksopplysninger

Ved rullering av tiltaksplan for nasjonalparken i 2023 ble det vedtatt at det skulle omsøkes 200 000 kr til infotiltak for å øke informasjon om nasjonalparken også på Vardøya. Mange av de veifarende er innom Vardøya. Ikke alle stopper underveis langs vei til Vardø, og vil ha behov for å få informasjon om at det er verneområder på fastlandet. Tiltaket ble utsatt til 2024 og forvalter fikk delegert å legge en plan sammen med Vardø kommune. Etter siste styremøte 2023 gjennomførte Alonza Garbett (leder Teknisk) og forvalter en befaring for å se på aktuelle punkter, som fremgår i vedlegg.

Forslag til plan er vedlagt.

Det ble også identifisert mer info i Komagdalen på nordsiden av elva ved parkeringslomme.

Rød prikk angir sted (parkeringslomme) hvor man ønsker å sette opp infotavle om nasjonalparken. Parkeringen er brukt av laksefiskere, hytteeiere og turgåere.

Vurdering

Tiltakene vil øke informasjon om nasjonalparken på parkeringspunkt på Vardøya samt ved Turistinformasjonspunktet for Vardø og Hornøya. Kommunen skal etablere flere infotavler om verneområdene utendørs ved turistinfo og ser for seg at man kan ha en informasjonstavle om nasjonalparken der også, samt mer info innendørs.

Plan for mer informasjon med infopunkt på Vardøya

Bakgrunnen planen var møte mellom Varangerhalvøya nasjonalparkstyre og Vardø kommune 14.11.2023. For året 2023 var nasjonalparkstyret tildelt 200 000 kr til økt informasjon ved informasjonspunkt i Vardø kommune. Man kom i møtet med kommunen til at det er behov for mer informasjon på Vardøya ved turistinformasjonsbygget for Hornøya og andre enkeltpunkter.

Den 22.11.2023 ble punktene befart v/ nasjonalparkforvalter Geir Østereng og Teknisk sjef Alonza Garbett.

Infobygget Hornøya – Turistinfo

Bakgrunn for infobehovet: Sentralt punkt for turisternes infobehov – her får man kjøpt billett for båt ut til Hornøya. Turistinfo med sommercafé. Mange turister kommer hit. Info om Hornøya naturreservat .

- Kommunen planlegger at parkeringen skal bygges om, slik at det blir plass for flere biler
- Infotavler i corten kan etableres i tilknytning til parkeringsplassene eller på yttervegg av turistinfobygget. Da vil glasstavle være mest aktuell slik at de er like nasjonale turistveiers tavler. Nasjonalparkstyret har en karttavle tilgjengelig i glass.
- Det er potensiale for mer informasjon på veggene innendørs i bygget. Det henger en karttavle om nasjonalparken inne i bygget dag, men den er ikke så synlig.
- Det er ønske om interaktiv skjerm om nasjonalparken om, det kommer på plass på sikt.
- For øvrig er det nasjonalparkbrosjyrer, og noen souvenirer, kart tilgjengelig i infobygget for en symbolsk pris.

Infobygg

Nedside av infobygg hvor det er ledig plass for oppsett av Karttavle om nasjonalparken, og evt. tematavler.

Parkering som skal bygges om for plass til flere biler i regi av kommunen. Steiner i bakgrunn vurderes flyttet/ fjernet. Plass til cortenståltavler om man ønsker.

Materiale nødvendig:

- Karttavle nasjonalpark i glass – på utendørs vegg på nedsiden av bygget
- Karttavle innvendig vurderes flyttet slik at den er lettere å se.

Mer info ved Vardøhus festning eller heksemonumentet

Bakgrunn for infobehovet: Sentralt besøkssted og mange turister går hit, også fra hurtigruta. En infotavle vil vise hvor Vardøya er, og de forøvrige verneområdene. Tusenårstien går forbi fra heksemonumentet.

- Behov for en Karttavle i cortenstål eller tre på parkeringsplassen (eksakt plassering og valg av materiale får evt. avgjøres i samråd med kommandanten på festningen)

Oppsett av karttavle litt til venstre for skilt om Vardøhus festning.

Heksemonumentet

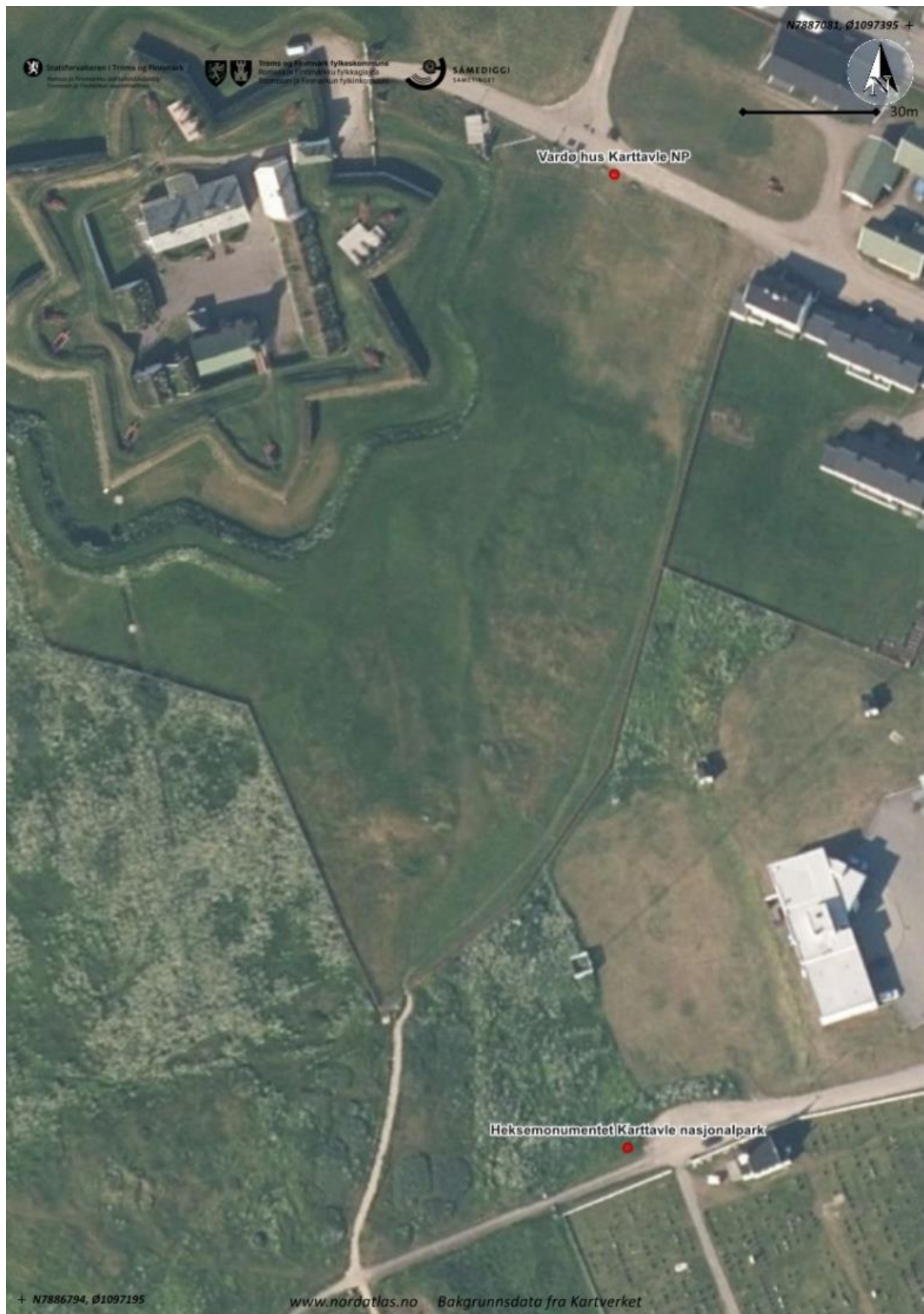
Bakgrunn for infobehovet: Mange hurtigruteturister går hit mens båten er i havn på ettermiddagen.

En av Vardøs mest populære besøkspunkt gjennom sesongen.

Skilttavle i corten eller tre med karttavla på.

Forslag til plassering er på cortenståltavle på nedsiden av det lille uthuset til høyre. Her går stien ned mot Heksemonumentet og det er parkering. Tavla settes opp slik at den ikke er i konflikt med formidlingen av Heksemonumentet, men med utsyn mot land.

Aktuelle alternativer for plassering av karttavler.

Hasselneset

Bakgrunn for infobehovet: Her er en gapahuk allerede plassert nærmest utkikk mot Hornøya naturreservat. Her er det naturlig med mer info om Hornøya naturreservat i regi av kommunen.

Info om nasjonalparken kan være på motsatt side av snuplassen /parkeringen.

Her er benker med søppelkasse og bord fra før tilrettelagt av kommunen. Eksisterende skilt på bildet over kan fjernes og det kan etableres et skilt om nasjonalparken i cortenstål.

- Materialbehov – Cortenståltavle, Karttavle nasjonalpark i aluminium.
- Evt. generell forskjønning av området med grus

Arkivsaksnr: 2019/5499-72

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 15.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	28/24	23.05.2024

Behandling av skjøtselstiltak, grusing av kjørespor for sti i Komagdalen - Varangerhalvøya nasjonalpark

Forvalters innstilling

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre gruser opp kjørespor fra Soppabekken inntil 500 mot Portsletta i 25 cm dybde på topplag inntil 140 cm fordelt på de parallelle kjøresporene. Tiltaket skal stimulere til at gående benytter etablert kjørespor, fremfor å gå i lyngen parallelt med kjøresporet.

Det etableres hinder på stier parallelt med kjøreveien i kombinasjon med skilt for å kanalisere tråkk på etablert kjørespor som blir gruset. Det prioriteres å gruslegge et kjørespor i full lengde i første omgang, men parallelt så langt som mulig.

Vilkår

Bruk av helikopter vurderes som beste miljøforsvarlige teknikk. Antall flygeturer og flygelengde over nasjonalparken begrenses til et minimum. Det må tas hensyn til reinflokker i området ved flyging, for å unngå unødige forstyrrelser. Flyging til og fra området grus skal flyges inn, må skje over 1000 fot (300m), jfr. lavtflygingsforbudet over nasjonalparken.

Det benyttes ikke barmarkskjøretøy for frakt av grus da det vil forringe og forsterke kjøresporene i området.

Tiltaket gjennomføres som et skjøtselstiltak jamfør verneforskriftens §7, og naturmangfoldlovens § 47.

Krav til grunneiers tillatelse må avklares med Finnmarkseiendommen.

Saksopplysninger

I styremøtesak om søknad om midler og tiltak for 2024, i november 2023 ble det vedtatt å søke om midler for

Tiltak 8: Gruslegging av sti – Komagdalen – kanalisere tråkk pga. slitasje – 250 000 kr

I årets vedtatte budsjett etter prioritering av midler ble tiltaket prioritert. Da tiltaket medfører endring av terreng ved tilførsel av grus på 25 cm i etablert kjørespor bør styret vurdere tiltaket jamfør verneforskriftens bestemmelser.

Bilde 1. blå strek viser ca. 500 m hvor parallelle stier med kjøresporet er en utfordring hvor etablerte kjørespor ønskes gruset. Startpunktparkering vises til høyre og området er ca. 750 m fra gapahuken ved vernegrensen. (Komagdalen)

Bilde 2. Viser parallelle stier. De mest aktuelle partier velges ut for grusing.

Jfr bilde 2 er det mange steder to parallelle stier til kjøresporet. Folk går på lyngen og om de er flere går de gjerne ved siden av hverandre. Sauenæringen gis dispensasjon til å kjøre ATV på veien i forbindelse med sanking. Reindriften benytter kjøresporet noe. Ved grusing av kun et spor for gående kan effekten av tiltaket bli svakere om to personer går parallelt vil en person fortsatt gå på lyngen. Derfor bør man gruse opp begge kjøresporene. Planen er 25 cm dybde i inntil 70 cm bredde på hvert spor, smalest mulig utfra sporets beskaffenhet.

Om grus ikke strekker til kan man gruse partivis i kun et. Folk vil sannsynligvis respektere skilting med henstilling om å gå i kjøresporet, i alle fall partivis.

Bilde 3. Nærbilde av nyere parallelle stier (til høyre), som går parallelt med gammel anleggsvei (til venstre).

Vurdering

Verneforskriften for Varangerhalvøya Nasjonalpark sier

Verneformål

Formålet med Varangerhalvøya Nasjonalpark er å bevare et stort i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

.....

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor

nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

• Verneforskriftens § 3, punkt 1.1 **Vern mot inngrep i landskapet**

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving, utfylling, henleggelse av masse, sprenging, boring, bryting av steiner, mineraler og fossiler, fjerning av større steiner og blokker, drenering, annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

2. *Plantelivet*

2.1 Vern av plantelivet

Vegetasjonen, også døde busker og trær, skal vernes mot all skade og ødelegging. Planting, såing og innføring av nye plantearter på land og i ferskvann er forbudt.

2.2 Bestemmelsen i punkt 2.1 er ikke til hinder for:

- a. Bruk av området til beite.
- b. Plukking av bær og sanking av matsopp.
- c. Skånsomt uttak av trevirke til bålrensing.
- d. Bruk av ris til snarefangst.
- e. Plukking av planter som er alminnelig forekommende på stedet til privat bruk.

2.3 Forvaltningsmyndigheten, jf. [§ 6](#), kan gi tillatelse til:

- a. Rydding av vegetasjon langs stier, rundt hytter og lignende.
- b. Uttak av materialer til duodji (samisk husflid).

3. *Dyrelivet*

3.1 Vern av dyrelivet

Dyrelivet, også hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vatn er forbudt.

4.1 Vern av kulturminner

Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner skal ikke flyttes eller fjernes

5. *Ferdsel*

5.1 Generelt om ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt slik at det ikke skjer skade på vegetasjon og kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres.

5.2 Organisert ferdsel

Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for organisert turvirksomhet til fots så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.

Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf. [§ 7](#). Det vises til forvaltningsplanen etter [§ 5](#).

6. Motorferdsel

6.1 Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter.

6.2 Bestemmelsen i punkt 6.1 er ikke til hinder for:

- a. Motorferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet eller ambulanse-, politi-, rednings-, brannvern- eller oppsynsvirksomhet, eller gjennomføring av skjøtsels- eller forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten, jf. [§ 6](#).

§ 6. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, jf. [§ 7](#), kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet.

I og med at skjøtseltiltaket medfører terrengendring og tilførsel av masse, med behov for bruk av helikopter kan den kreve vurdering jamfør vernebestemmelsene. Spesielt i saken er at Varangerhalvøya nasjonalparkstyre er tiltakshaver, og samtidig vernemyndighet men er forpliktet til å vurdere tiltaket jamfør vernebestemmelsene. Kan tiltaket gjennomføres direkte eller må nasjonalparkstyret gi seg selv en dispensasjon.

Jamfør verneforskriftens § 6 kan forvaltningsmyndigheten iverksette tiltaket. Begrensning av slitasje på vegetasjon, og kanalisering til gående i to spor fremfor 3 – 5, vil fremme formålet med vernet. Uten at tiltak igangsettes vil problematikken med parallelle stier og ødelagt vegetasjon tilta.

Naturmangfoldlovens § 47 sier også at tiltak for å kanalisere ferdsel er skjøtseltiltak, så lenge det gjøres for å fremme eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet.

§ 47.(skjøtsel av verneområder)

I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtseltiltak. Forvaltningsmyndigheten kan også inngå avtale med interesserte organisasjoner eller andre om at disse utfører slike skjøtseltiltak.

Som skjøtsel kan foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtseltiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden slik den var da vernearbeidet tok til, jf. [§ 42](#) eller [§ 45](#) første ledd, kan ikke skje etter denne paragraf.

Berører skjøtseltiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd.

Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtseltiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Beslutninger om å iverksette skjøtseltiltak etter første og andre ledd er ikke enkeltvedtak

Vurdering jamfør Naturmangfoldlovens 8 -12.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt, traseen er befart og man kjenner godt til dyrelivet i området. Tiltaket planlegges i midten av august og eventuelle hekkende fugl i terrenget vil være ferdig med hekkingen. Sangsvaner i følge med unger vil kunne befinne seg ved Soppavatn men vil kunne trekke unna den dagen når tiltak med utflyging av grus skjer. Naturmangfoldlovens § 9 føre – var prinsippet ansees for lite aktuell. Jamfør Naturmangfoldlovens § 10 – samlet belastning; vurderes denne som akseptabel. Det er lite aktivitet i området på den aktuelle dato, og det er vanligvis noen som går på tur i nasjonalparken. Helikopterflygingen vil berøre området i en dag eller to og forstyrre friluftslivet og eventuelt dyreliv i nærheten. Frakt av grus på barmark er vurdert som alternativ, men vil forringe kjøresporene i området. Frakt på vinter er lite aktuelt pga. mengden det er behov for. Grus er vanskelig å håndtere vinterstid.

Naturmangfoldlovens § 11 er lite aktuell. Jamfør hensyn til valg av beste miljøforsvarlige teknikk er frakt av grus opp til parkeringen med lastebil (utenfor verneområdet), med flyging derfra til utbedringspunktet vurdert som beste alternativ. Det vil begrense flygeavstanden og flyging vil pågå i et lite område, og forstyrrelsen vil være forbigående. Det er en del ferdsel i området allerede. Tiltaket vurderes ikke for å forstyrre reindriften da flygeavstanden er kort fra parkering til utleggssted for grus. Reindriften benytter kjøresporet noe ved driving og tilsyn av rein på sommer/høst og tiltaket vil bedre selve kjøresporet.

Forvalter kommer til at skjøtselstiltaket kan gjennomføres jamfør verneforskriftens § 7 og naturmangfoldlovens § 47. Det er ikke et enkeltvedtak og kan ikke påklages.

Arkivsaksnr: 2024/685-13

Saksbehandler: Geir Østereng

Dato: 16.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre/Vårnjárgga álbmotmeahccestivra	29/24	23.05.2024

Orienteringssaker ST 3 2024 Vedlegg:

- 1 Oppdragsgivere på fellesrammeavtale for skilt i cortenstål
- 2 Vedlegg K Opsjon tilslutning til rammeavtalen (1)
- 3 Referat fra samarbeidsmøte Solvangs Dekorbyrå - STAF
- 4 Skilt i tre_om rammeavtaler_opsjon oppslutning verneområdestyrer

Forvalters innstilling

Orienteringssaker tas til orientering.

-Nasjonalparkstyret tilskriver Miljødirektoratet angående fjellrevens kystnære områdebruk. Mer kunnskap behøves for å kunne forvalte fjellreven på lang sikt, om positivt og negative faktorer for bestanden som er kystnær. To fjellrever er påkjørt og en er avlivet pga. den gikk fast i en linestamp i Vardø. Det har i vinter vært relativt mange observasjoner langs vei. God produksjon av valper i 2023 forklarer noe av dette, trolig i kombinasjon av en forventet nedadgående smånagerbestand, hvor matkilder ved kysten oppsøkes. Et radiotelemetriprosjekt/ Gps merkingsprosjekt bør igangsettes for å øke kunnskapen om fjellrevene som har tilhold på de mest kystnære hi ved kysten, for å identifisere viktige faktorer med betydning overlevelsen på lang sikt.

- Rammeavtaler
 - styret tilslutter seg Statsforvalteren i Troms og Finnmarks rammeavtaler for levering av infotavler i Cortenstål. (vedlegg til saken – kontrakt . u.off. legges frem i møtet)

Saksopplysninger

Møter siden sist

Arbeidsutvalgsmøte 3 2024, e-postmøte, saker;

- Vedtok å tilby sommerjobb til søker Fjerdingsøy.
- Henlagt anmeldelse påklaget.

Tiltaksgjennomføring

- Jobbes nå mye med tiltaksgjennomføring, oppfølging av tiltak fra bruk av restmidler i 2023, nye tiltak i 2024. Inngåelse av avtaler og tjenestekjøp. I juni jobbes med Ytre Syltevik naturreservat, nye infotavler og besøksstrategien.

Føringer fra Statsforvalteren som arbeidsgiver for forvalter

- Årets reisebudsjett er 30 000 kr
- Årets budsjett for overtid/ deltakelse på aktiviteter utenom ordinær arbeidstid 10 000 kr
- HMS – retningslinjer, fleksitid opparbeides ikke ved feltarbeid, på reiser. Ved behov for overnatting tilsier feltavtale at beskrivelse av arbeid må leveres 2 uker før for godkjenning. Ved forvalternes bruk av snøskuter/ båt må man ha medfølger. Ved behov for innleie av medfølger og snøskuter for vedkommende foreslår forvalter at det belastes prosjektet som er dekkende for aktiviteten man skal ut på. Ved feltarbeid må feltmelding med risikovurdering leveres 2 dager før og godkjennes.

Annet

3 mai. Møte med Statens Vegvesen (forvalter).

- Revisjon av veiskilt til Infopunkt for nasjonalparken i Varangerbotn, Varanger samiske museum
- Etablering av forvarslingsskilt før museet fra Kirkenessiden på E6
- Forvalter forespurte om å være tilstede av Kiberg bygdelag, Kiberg i fest 1 og 2 august på formiddagen. Forvalter har oppsatt ferie da, men foreslår tilstedeværelse på Informasjonspunktet en dag i august med opplegg for barn, fuglekassesnekring, fuglerebus etc. Ønsker noen fra nasjonalparkstyret å være tilstede og informere i utstillingen på dag 2?
- Tentativ liste Unescoområde Noidiidcearru – forvalter har forespurte Miljødirektoratet om prosess mht. minimumskrav til formell avklaring med verneområdeforvaltningen i forkant.

Informasjonspunkt Kiberg

- Styret har noe prosjektmidler i Vardø kommune mht. utstilling Kiberg. Forvalter foreslår at noe avsettes til (2) ny inngangsdør, (1) mer lys i inngangsparti. (3) Evt. maling av bygget utendørs. Stipekerskilt fra Partisanmuseet ned mot nasjonalparkutstillingen. Avklares i såfall med Vardø kommune.

Befaringer

- Material for utbedring av klopper ved Storelva, langs stien til Nattfjelldalen ble fraktet av forvalter 22-24 april til Storelva. Material levert av Everts blomster, furu med høyt kjerneinnhold fra Pasvik. SNO bisto med transport en dag. Forvalter leide inn hjelp av Vadsø transport til hjelp med skutertransport den 24 april.

Annet

- Tiltaksplanen sammenstilt etter årets budsjett og lagt på hjemmesiden. Vi meldte til Statens naturoppsyn sentralt at vi ønsket stiskole 1-2 dager i Varanger og en dag i Pasvik i juni, litt skreddersydd opplegg for nasjonalparkforvalterne i nord om vedlikehold og utbedring av stier. Blir ikke arrangert i år. Tas da ut av tiltaksplanen.
- Status innkommet søknad om sommerjobb, tilbys 1 ukes jobb sammen med forvalter i slutten av juni, belastes styrets driftsmidler.
- Arbeidsuke skoleelever Vadsø ungdomsskole, 2 elever kommer og vil bistå forvalter i starten av juni, oppdatering av infopunkter og befaring av stiene i en uke.
- Klagesak – Arnt Støme påklagde styrets avslag på å kjøre med ATV på kjørespor inn til Hubehytta, i forbindelse med sauesanking. Miljødirektoratet opprettholdt styrets vedtak i klageavgjørelsen.
- Mulig feltpersonell fra Metsahallitus, som jobber med finske nasjonalparker og ødemarksområdene mot norskegrensen kommer og ser på tilretteleggingen i Varanger. Forvalter foreslår å sette av en dag på forespørsel mht. samarbeid i fjor.
- Fjellrevnytt:
det er jevnlig innmeldinger til Statens naturoppsyn om observasjoner av fjellrev langs vei, særlig mellom Svartnes og Komagvær. Det tilsier at de benytter sjøområdene en god del. Vi skulle gjerne hatt mer info om hvordan fjellrevene i de mest kystnære hiene benytter leveområdet sitt og om strandsonen benyttes. Om det er de fast etablerte fjellrevpar som trekker ned ved sjøen og observeres fra vei, eller om det er unge dyr født i sommer.

Flere innmeldinger om observasjoner av fjellrev i Rustefielbma og Ifjord, som tilsier at det vandrer ut fjellrever og mulig de etablerer seg ved gamle hilokaliteter på Ifjordfjellet og Gaissene, som var nærmeste grensebestand for Varangerhalvøya før den sterke tilbakegangen av bestanden på 1990 - 2010.

Foreløpig gjennomsyn av fotobokser ved utlagte åteblokker i regi av COAT på transekt Stjernevatn til Gulgo tilsier fjellrevaktivitet på mange av dem. Det er en ny positiv utvikling i dette området av Varangerhalvøya. Også noe aktivitet på noen fotobokser ved Gaissene i Tana (referanseområde for COAT).

Høring på felles handlingsplan for Norge, Sverige og Finland innkommet. Forslag til uttalelse lages til neste styremøte i juni.

- Et naturturismefirma fra Troms har besøkt Varangerhalvøya med 4-5 hundespann på langtur – via snøskutertraseene. Forvalter har kontaktet dem og informert dem om vernebestemmelsene for Varangerhalvøya nasjonalpark og Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde – så de er obs på at organisert ferdsel med hundespann er søknadspliktig i verneområdene.
- Oljesøl har medført at sjøfugl i område mellom Båtsfjord – Hornøya – Vadsø

Rammeavtaler

Statsforvalteren har inngått rammeavtaler for levering av skilt for verneområder i Cortenstål og tre

Verneområdestyrene har mulighet for å slutte seg til avtalene (se vedlegg).

Skilt i tre

Forvalter ser at lokale leverandører kan levere skilt i tre av samme kvalitet og rimeligere ref. priser innhentet i fjor.

Skilt i cortenstål

Angående cortenstål anbefales å inngå i rammeavtalen til Statsforvalteren.

Erfaringsvis er det få lokale leverandører i umiddelbar nærhet som kan tilby samme pris og kvalitet på cortenstål, med så kort leveringstid.

Oppdragsgivere på fellesrammeavtale for skilt i cortenstål

Navn	Org. nummer	Utløp av gjeldende avtale
Statsforvalteren i Rogaland	974763230	Ingen avtale
Statsforvalteren i Agder	974762994	31.12.2022 pluss evt. opsjon 1 år
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	974762501	Ingen avtale
Statsforvalteren i Oslo og Viken	974761319	Ingen avtale
Statsforvalteren i Trøndelag	974764350	29.06.22 pluss evt. opsjon 1 + 1 år
Statsforvalteren i Nordland	974764687	Ingen avtale
Statsforvalteren i Møre og Romsdal	974764067	Ingen avtale
Statsforvalteren i Innlandet	974761645	31.10.22
Statsforvalteren i Vestland	974760665	31.12.21
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	967311014	Ingen avtale

Nr.	Delkontrakt	Nasjonalpark- og verneområdestyrer
1.	Region Rogaland og Agder	
2.	Region Vestfold og Telemark, Oslo og Viken	
3.	Region Nordland, Trøndelag, Møre og Romsdal	Børgefjell nasjonalparkstyre Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre Skarvan og Roltdalen og Sylan nasjonalparkstyre Skardsfjella og Hyllingsdalen verneområdestyre Nasjonalparkstyret for Forollhogna Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia Trollheimen verneområdestyre Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsverneområde
4.	Region Innlandet og Vestlandet	Nasjonalparkstyret for Fulufjell Dovrefjell nasjonalparkstyre Langsua nasjonalparkstyre Reinheimen nasjonalparkstyre Rondane nasjonalparkstyre Sølen landskapsverneområde Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen
5.	Region Troms og Finnmark	Lyngsalpan verneområdestyre Nordkvaløya-Rebberesøya verneområdestyre Rohkunborri nasjonalparkstyre Seiland nasjonalpark Stabbursdalen nasjonalpark Øvre Pasvik nasjonalparkstyre Ånderdalen nasjonalparkstyre

Se vedlegg K for opsjon om tilslutning (gjelder Nasjonalparker).

Vedlegg K Opsjon på tilslutning til rammeavtalen

Følgende Nasjonalpark- og verneområdestyre kan som opsjon tilslutte seg til avtalen:

Delavtale 1	Rogaland og Agder
	Raet nasjonalparkstyre
	Setesdal vesthei, Ryfylkeheiane og Frajordheiane landskapsvernområde
	Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde
Delavtale 2	Vestfold og Telemark, Oslo og Viken
	Ytre Hvaler nasjonalparkstyre
	Færder nasjonalpark
	Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde
Delavtale 3	Nordland, Trøndelag, Møre og Romsdal
	Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvernområde
	Børgefjell nasjonalparkstyre
	Blåfjella/Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre
	Skarvan og Roltdalen og Sylan nasjonalparkstyre
	Skardsfjella og Hyllingsdalen verneområdestyre
	Nasjonalparkstyret for Forollhogna
	Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
	Trollheimen verneområdestyre
	Statsforvalteren i Trøndelag
	Statsforvalteren i Møre og Romsdal
	Statsforvalteren i Nordland
	Lomsdal Visten nasjonalparkstyre
	Midtre Nordland nasjonalparkstyre
	Vega Verneområdestyre
	Møysalen nasjonalparkstyre
	Lofotodden nasjonalparkstyre
Delavtale 4	Innlandet, Vestlandet
	Nasjonalparkstyret for Reinheimen
	Dovrefjell nasjonalparkstyre
	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
	Breheimen nasjonalparkstyre
	Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen
	Langsua nasjonalparkstyre
	Nasjonalparkstyret for Fulufjellet
	Sølen verneområdestyre
	Statsforvalteren i Innlandet
	Breheimen nasjonalparkstyre
	Folgefonna nasjonalparkstyre
	Hardangervidda Nasjonalpark (v/Statsforvalteren i Vestland)
	Jostedalsbreen nasjonalparkstyre

	Naustdal-Gjengedal verneområdestyre
	Nærøyfjorden verneområdestyre
	Statsforvaltaren i Vestland
	Stølsheimen verneområdestyre
	Ålfotbreen verneområdestyre
Delavtale 5	Troms og Finnmark
	Øvre Pasvik nasjonalparkstyre
	Varangerhalvøya nasjonalparkstyre
	Anárjohka nasjonalparkstyre
	Stabbursdalen nasjonalparkstyre
	Seiland nasjonalparkstyre
	Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navit landskapsvernområde
	Nasjonalparkstyret for Reisa nasjonalpark og Ráisduottarháldi landskapsvernområde
	Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde
	Verneområdestyret for Nordkvaløya-Rebbenesøya landskapsvernområde
	Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde
	Rohkunborri nasjonalparkstyre
	Ånderdalen nasjonalparkstyre

Møtereferat

Emne	Samarbeidsmøte fellesavtale produksjon og levering av skilt i cortenstål
Dato	18.04.2024
Klokkeslett	1400-1500
Til stede	<u>STAF</u> Geir Steen-Tveit, Erik Drivdal, Kjersti Fosse <u>Solvangs Dekorbyrå</u> Bent Erik Halvorsen, Runa J. Sandvik
Distribusjon	Møtedeltakere, alle oppdragsgivere på rammeavtalen
Referent	STAF v/Kjersti Fosse
Møteleder	

Tema	Beskrivelse	Ansvar
	Hensikten med samarbeidsmøte er å dele informasjon om hvordan rammeavtalen fungerer sett fra oppdragsgivers og leverandørens side. Følgende tema ble gjennomgått: - Hvordan har avtalen fungert så langt? - Bestillingsrutiner - Kjøp på avtalen - Priser og fakturering	
1	Hvordan har avtalen fungert så langt? Noen av Statsforvalterne og nasjonalparkstyrer har benyttet seg av fellesavtalen og er veldig fornøyd med produktene og samarbeidet med Solvangs Dekorbyrå. De øvrige oppdragsgivere på rammeavtalen har så langt ikke hatt behov for kjøp av skilt i cortenstål hittil.	
2	Bestillingsrutiner Maler for bestilling blir benyttet i alle bestillinger. Malene fungerer bra og det er derfor ikke behov for å gjøre noen endringer i prosedyren eller malene for bestilling med unntak av et ønske om å sette inn «bilder» av de ulike skiltene i bestillingsskjemaet. STAF informerte om at Geir Steen-Tveit er ny avtaleansvarlig på rammeavtalen. Revidert Bilag 4 sendes til Solvangs. <u>Konklusjon:</u> • STAF reviderer bestillingsskjemaet og legger inn bilder for hver enkelt type skilt.	

Tema	Beskrivelse	Ansvar
	STAF oversender Solvangs revidert Bilag 4 med ny bemyndiget representant for rammeavtaleansvarlig.	
2	Kjøp på avtalen Det er kjøpt et vesentlig mindre antall skilt på rammeavtalen enn oppgitt estimat. Det er ingen kjøpsforpliktelser på rammeavtalen før behovet for et skilt i cortenstål oppstår, noe også Solvangs er fullt klar over. Solvangs ønsker gjerne å vite om noen av oppdragsgiverne på rammeavtalen har gjort seg noen tanker om mulige avrop for neste halvår, send gjerne en epost til Runa J. Sandvik (runa@solvangs.no) som er Solvangs kontaktperson for bestillinger. For ordens skyld listes bestillingsfristene opp her også. Leveringsfristen på 6 eller 8 uker begynner å løpe fra følgende dato: ☐ 1. mars (leveringsfrist 6 uker) ☐ 15. april (leveringsfrist 6 uker) ☐ 1. juli (leveringsfrist 8 uker) ☐ 15. november (leveringsfrist 8 uker) <u>Konklusjon:</u> - STAF oppfordrer alle oppdragsgivere (Statsforvaltere og Nasjonalparkstyrer) om å være ute i god tid med sine bestillinger.	
3	Pris og prisbestemmelser, fakturering m.m. Gikk kort gjennom priser og rabatt på priser, transport, mellomlagring og fakturering. <u>Konklusjon:</u> - Noen oppdragsgivere har benyttet seg av mellomlagring hos Solvangs som er priset til kr. 0,-. - Solvangs skal sørge for transport av skilt til alle lokasjoner innenfor de oppgitte delkontraktene. Transport og leveringssted avtales for hvert avrop. Oppdragsgiver kan selv velge å transportere skilt på andre måter enn det som er fastsatt i avtalen (fast takst pr. km). Evt. behov for frakt på for eksempel skogsvei, avtales dette med Solvangs særskilt og vil bli fakturert i tillegg. - Prisen pr. skilt er avhengig av hvor mange skilt som bestilles. Ved fastsettelsen av hvor mange skilt som er bestilt, skal alle bestillinger fra de ulike oppdragsgiverne ses under ett for den aktuelle perioden. Solvangs bekreftet at rabatten er tatt med og trukket fra på de ulike fakturaene.	

Skilt i tre

Avtale om skilt i tre til bruk ved nasjonalpark og verneområder.

Publisert 14.02.2024

Rammeavtalen omfatter produksjon og levering av skilt i tre til alle statsforvalterene. I tillegg har representanter for det enkelte nasjonalpark- og verneområdestyret opsjon til å kunne foreta avrop på rammeavtalen for den regionen deres statsforvalter hører inn under. Før avrop kan utføres må det enkelte nasjonalpark- og verneområdestyrer inngå en tiltredelsesavtale med den enkelte statsforvalter i den region de hører inn under. Noen har allerede inngått en tiltredelsesavtale. Dette ordnes av den enkelte representant for hver statsforvalter.

Skilt skal produseres og leveres i malmfuru eller ubehandlet eik som oppdragsgiver har opsjon på. All trevirke skal være FSC-sertifisert eller tilsvarende. Skiltene leveres ferdige for fundamentering og skal ha minimum levetid på 15 år. Skilt skal utformes og produseres etter maler og retningslinjer i Designmanualen for Norges nasjonalparker, se <https://designmanual.norgesnasjonalparker.no/>.

Leverandøren har en leveringsfrist på seks uker, men skal samle mottatte bestillinger til følgende faste datoer:

- 1. mars
- 15. april
- 1. juli

Dette betyr at skiltene i prinsippet kan bestilles når som helst, men at leveringsfristen ikke vil begynne å løpe før på den tidsmessig nærmeste av disse tre datoene.

STAF har utarbeidet bestillingsrutiner og maler som skal benyttes når det gjøres avrop (se vedlegg).

Har du behov for å bestille et skilt, ta kontakt med den representant for den enkelte statsforvalter i den region du hører inn under

For å få større bilde, høyreklikker du og velger "Åpne bilde i ny fane". Bildet finner du da øverst i nettleseren.

Avtalen gjelder for

Agder
Innlandet
Nordland
Oslo og Viken
Møre og Romsdal
Rogaland
Troms og Finnmark
Trøndelag
Vestland
Vestfold og Telemark
STAF

Avtalens varighet

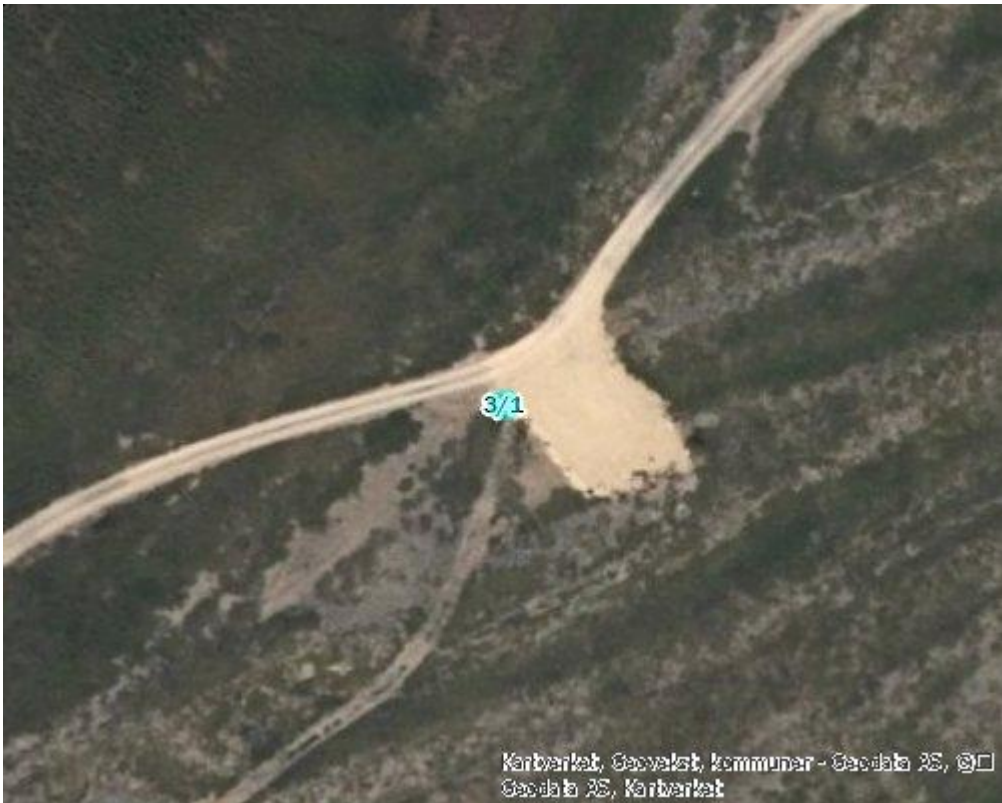
22.06.2022 - 21.06.2024

Opsjon forlengelse
22.06.2024 - 21.06.2025
22.06.2025 - 20.06.2026

30/24 Eventuelt

Søk grunneiers tillatelse på Finnmarkseiendommen

	06.05.2024 09.55.12
	FEFO0012-1076379
Søknaden gjelder	
Søknaden gjelder rett til	
☐ Vei	☐ Vann
☐ Strøm/kabel	☐ Tursti
☐ Gapahuk/anlegg	☒ Annet
☐ Landbruk	
Beskriv formål	
Infoskilt Varanmgerhalvøya nasjonalpark	
Eiendommen	
	
1076379_GeodataKartUtsnitt.jpg	
Gnr	3
Bnr	1

Fnr 0
Tiltaket
Beskrivelse Varangerhalvøya nasjonalparkstyre ønsker å etablere en infotavle om Varangerhalvøya nasjonalpark ved parkeringslomme ved grusvei på nordsiden av Komagelva. Punktet er valgt ut i samråd med Vardø kommune. Tavle er ca 1 m bred og 2,2 m høy, fundamentert i bakken.
Begrunnelse Hytteiere, laksefiskere og turågere parkerer her. Det er ikke etablert infotavler om nasjonalparken på nordsiden av elva. Her er det identifisert behov for økt informasjon for brukerne av naturen, at området like ved er verneområde med egne bestemmelser. Type tavle er karttavle med qrkode som også viser til nasjonalparkstyrets besøksstrategiske nettsider www.varangerhalvøya.no .

Søkeropplysninger	
Opplysninger om søker	
Type søker ☐ Privatperson ☒ Organisasjon	
Organisasjon	
Organisasjonsnummer 917954356	
Organisasjonsnavn VARANGERHALVØYA NASJONALPARKSTYRE	
Adresse c/o Statsforvalteren T og Finnmark Postboks 700	
Postnummer/-sted 9815 VADSØ	
Telefon 41470437	
E-postadresse sftfpost@statsforvalteren.no	
Kontaktperson	
Fornavn geir	Etternavn østereng
Deres referansenummer 2019/5499	

Vedlegg	
Har du vedlegg du ønsker å laste opp	
☐ Ja	☒ Nei

Fra: ikke-svar@fefo.no[ikke-svar@fefo.no]
Sendt: 06.05.2024 10:09:15
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel:

From: Nils Petersen[nils.christian.petersen@ebnett.no]
Sent: 29.04.2024 12:32:48
To: Østereng, Geir[geir.ostereng@statsforvalteren.no]
Subject: Fwd: TELEGRAFHYTTA I SANDFJORDDALEN

----- Original Message -----

Subject: TELEGRAFHYTTA I SANDFJORDDALEN
Date: Sunday, April 28, 2024 21:30 CEST
From: "Nils Petersen" <nils.christian.petersen@ebnett.no>
To: postmottak@ffk.no, "Torfinn Rasmussen" <2ras@online.no>, "Svein Johan NILSSEN" <svejonil@gmail.com>, rellam20@hotmail.com, "Odd Einar LARSEN" <oddeinarlarsen@icloud.com>, sonja.siltala@ffk.no, hamningberg@hotmail.com, "Karl Otto Emil PETERSEN" <karl.otto.petersen@gmail.com>

Kjære Dere!

Det vises til tidligere tilsendt notat. Dessverre var det noen alvorlige feil i revisjon 00. Den revisjonen **bør derfor kastes**. Vedlagt er ny revisjon basert på informasjon som jeg har fått i ettertid. Jeg håper at de som er historieinteresserte kan ha glede av notatet, selv om det konsentrerer seg rundt vår families involvering med hytta og televerket i området.

Hilsen
NCP

TELEGRAFHYTTA I SANDFJORDDALEN

LITT HISTORISK INFORMASJON

Revisjon 01, Dato: 2024, april 28

Av: NCP

1 INNLEDNING

1.1 Motivasjon

Vidar Esbensen har spurt om jeg har bilder fra Telegrafhytta, og da primært for å få dokumentert hvorvidt det har vært en platting foran hytta. De bildene som jeg har, gir dårlig informasjon med hensyn til plattingen. Men, jeg har lett frem de fleste bildene som jeg har (det mangler 2 stk gamle fra da hytta var ny), og benytter anledningen til å få skrevet ned det som jeg vet om hytta.

1.2 Endringer

Etter at jeg sendte ut revisjon 00, har jeg fått en god del nye opplysninger. Disse nødvendiggjør at opprinnelig tekst måtte endres.

2 KULTURHISTORISK VANDALISME

Hytta har, siden den blei bygget, alltid hett «**TELEGRAFHYTTA**».

Da Vardø Sportsfisker og Jegerforening i sin tid overtok hytta fra Televerket, omdøpte de den til «Telebu». Dette oppfatter jeg som et klønete forsøk på å etterape navneskikken fra Dovre og Jotunheimen, der mange av fjellhyttene har «bu» som endelse i hyttenavnet. I Finnmark har vi russebuer, sjøbuer, rorbuer og egne-buer. Jeg har aldri hørt at fjellhytter i Finnmark har hatt navn som ender på «bu». «Telebu» er navnet på ei av hyttene til Den Norske Turistforening i Telemark.

Av respekt for opprinnelsen til hytta i Sandfjorddalen bør denne hytta beholde sitt opprinnelige navn «Telegrafhytta».

Jeg forventer at **kulturmyndighetene i Finnmark Fylkeskommune** tar de grep som er nødvendig for å gjenopprette det opprinnelige navnet. Dette vil innebære korreksjoner i kartverket og diverse skilting.

Jeg synes også at foreningens hytte «Garbu» ved Syltevikvannet burde hete «Garjokk-hytta». Den opprinnelige hytta ved Gar-jokka blei benevnt som «Bruvold-hytta» av oss brukerne, men den er jo borte nå.

3 OPPRINNELSE OG HISTORIE

Penger (160 000 specidaler) til telegraflinja til Vardø blei bevilget 20 november 1868. I et leserinnlegg i avisa «Finnmarkingen» i 1875 (nr 1 juli 1875) omtales bygging av telegraflinjene til Vardø og Hamningberg, samt bygging av vegen til Vardø og moloene i Vardø. Av leserinnlegget

fremgår det at man var i ferd med å bygge telegraflinje fra Vadsø til Vardø (holdt på å strekke ledningstråd). Samme år var de også begynt å reise telegrafstolper mellom Vardø og Havningberg. Det blir antydning at ferdigstillelse av linja til Vardø ville kunne finne sted ca om ett eller to år.

Tidsangivelsen i leserinnlegget stemmer dårlig med informasjon fra andre kilder. Samme kilde som opplyser om pengebevilgningen, oppgir at stolperrekka til Vardø var ferdig 07 november 1870, og at telegraflinja til Vardø ville være operativ en gang ut på sommeren 1871. På internett (uio.no) opplyses det at telegraflinja hadde nådd Vardø i 1870. Der nevnes det også at første telefonstasjonen i Norge kom i drift i 1890. I «MET-Report-10 -1996» (Met.no) opplyses det at det ble etablert telegrafstasjon i Vardøstasjon i 1870, og at denne da også huset stedets meteorologiske stasjon. Stasjonen var plassert i et hus på Valen og inneholdt også postkontor, og var bestyrt av Georg Kjær («Vardø Grensepost og Fiskevær I», side 203)

«Finnmarkingen» var ei avis som blei utgitt i Vadsø. Den kom ut med bare to utgivelser, begge i løpet av juli 1875. Utgiverne var to personer som var spesielt interessert i nynorsk og lokale språkvarianter (Karl E. Akre og Ananias J. Brune). Jeg lurar på om leserinnlegget kanskje var skrevet allerede i 1871, og at det er tatt med i «Finnmarkingen» som eksempel på lokalt skriftspråk. Det er jo et særdeles fargerikt språk i innlegget.

Hvis linja til Vardø var ferdigstilt i 1871, så har det gått ca 2,5 år fra bevilgning til ferdigstillelse. Det er vel en imponerende kort byggetid, selv om det antagelig har vært lett å reise stolpene i terrenget mellom Vadsø og Vardø. Bussesundet må de ha krysset med sjøkabel. Det har nok vært litt av et prosjekt med den tidens materiell og verktøy. Hvem leverte kabelen?

Av leserinnlegget fremgår det også at det foregår litt arbeide med å bygge veg fra Vadsø til Vardø, og at Stortinget har bevilget litt penger til havneutbygging i Vardø med en tidshorisont på ca 10 år før ferdigstillelse. Moloene i Vestervågen var visstnok ferdige i 1897. Tiden fra 1871 til 1897 er 26 år. Men byggingen kom visstnok først fysisk i gang i 1876 etter mye diskusjon om utførelse og godkjenning. Dette gir ei byggetid på 21 år.

Telegraflinja blei forlenget fra Vardø til Hamningberg, Syltefjord og Båtsfjord («Båsfjord»). Antagelig blei dette arbeidet startet i 1871 eller noe før. Linja gikk fra Smelror, og i noenlunde rett linje mot Persfjord. Den krysset Bardvikmyra og øst-enden av Langvatnet. Deretter gikk den mellom Langvasshøgda og Hestmanen ned på sida av Steindalen noenlunde der 132kV linja går i dag ned til Østerelva i Persfjord. Videre over sletta i Persfjord og over ryggen til Vesterelva i Persfjord. Jeg tror at den passerte Gudvar Olsens hus på haugen, men kanskje det bare gikk en avstikker dit. Det var i alle fall telefon der (hos Hjørdis og Sander Pedersen) da jeg begynte å ferdes der.

Den opprinnelige traséen videre er litt usikker. Jeg er blitt fortalt at den opprinnelige Telegraflinja gikk langs fjæra til Havningberg. Med det kjennskapet jeg har til terrenget mellom Vesterelva og Sandfjord, så er det neppe hele vegen at den gikk langs fjæra. Antagelig har den gått oppe på fjellet frem til Segelkollen, Storflaudalen eller Finvikdalen. Jeg har en vag formening om å ha sett rester

etter et stolpefundament i Segelkolldalen, men er usikker på det. Traséen opp på fjellet har antagelig vært opp fra Reinkalv-vika eller Ollidalen («Oljedalen») på den ryggen som heter Telegráfa-skáidi.. Jeg tror at Reinkalv-vika er mest sannsynlig.

Fra Sandfjord gikk den opp ved Tårnan, og videre langs Vannan før den gikk ned Vassdalen til Havningberg, noenlunde nær slik 22 kV linja går i dag. Dette er i alle fall slik jeg husker linja, og tror at også den opprinnelige telegraflinja gikk der.

Et avis-utsnitt sier at «Havningberg telegrafstasjon blev åpnet 5 mars 1876». Da er altså linja kommet frem til Havningberg, med ca 6 års byggetid etter at den var fremme i Vardø. Men, linja fortsatte videre. Den gikk langs fjæra mot Syltefjorden fra Sjøvika til Ytre Syltevik. Derfra opp til Syltevik-vannet, som blei krysset ved Stolpenes. Videre gikk den langs Gárjohka-dalen opp på fjellet over Rossmåls-aksla («Høg-Tavla») og antagelig over Søttendalsfjellet ned til Austerelva i Syltefjord. Fra Austerelva gikk den langs fjæra, forbi Jonjokk, og har kryssa Vesterelva i Syltefjord på vestsida av Vassbotn («Vannet»). Den fortsatte langs Vassbotn og fortsatte til Ytre Syltefjord, som den gang var det store fiskevær i Syltefjorden. I Ytre Syltefjord («Syltefjord-vær») var Golla Fuglevik den ledende fiskekjøperen. Den gang var det knapt bebyggelse i Nordfjord. I Ytre Syltefjord var det telegraf- og telefonstasjon i huset til Allert Mikkelsen. Linja til Ytre Syltefjord blei avgreinet ved Gárdojohka på vestsida av Vassbotn. Deretter gikk den over Båtsfjordfjellet før den endte i Båtsfjord. Også Syltefjord og Båtsfjord fikk telegraf-forbindelse i 1876. Total linjedistanse er omtrent som fra Vadsø til Vardø. Men terreng og fremkommelighet var vesentlig mere krevende på strekninga fra Smelror til Ytre Syltefjord/Båtsfjord enn den mellom Vadsø og Vardø..

Det blei også bygd telegraflinje fra Ytre Syltefjord til Makkaur. Det var i 1909. Både Makkaur og Ytre Syltefjord blei avfolket etter krigen. Folket i Ytre Syltefjord slo seg da i hovedsak ned i Nordfjord.

De første telegraf-stasjonene var antagelig nokså enkle greier plassert i privathus. Av et avis-utsnitt fremgår det at i 1876 blei det etablert såkalt «fisketelegraf-innretning» i Hamningberg, Syltefjord og Båtsfjord. Det kan virke som om stasjonene på småstedene bare var i bruk for kortere perioder, og da i fiskesesongene. For Havningberg's vedkommende var telegrafen bestyrt av fisketelegrafist M. Mortensen i 1881. I Syltefjord var fisketelegrafist C.L. Rostad, og i Båtsfjord fisketelegrafist P. Matheussen bestyrere i 1881. I perioden 25 mars til 20 juni 1893 var fisketelegrafist W.J.R. Skogsholm telegrafbestyrer i Havningberg, mens fisketelegrafist E.S. Gjervig var i Båtsfjord fra 29 mars til 30 juni samme år. I 1890 averterte Telegrafverket etter lokaler til telegraf-stasjoner i Havningberg og Syltefjord for leie fra og med januar 1891. Det er vel sannsynlig at fisketelegrafistene stort sett kom utenfra, og ikke var en del av den stasjonære lokalbefolkning. Utenom sesongene skulle fisketelegrafistene forestå vedlikehold av telegraflinjene. For øvrig er å bemerke at hensynet til fisket og fiskeomsetningen var den vesentligste grunnen til at telegrafnettet blei forlenget til Finnmark, dog etter stor motstand fra dem som var redde for kostnadene.

I mars 1896 blei det etablert telegrafstasjon i Nils Hamborgs nybygde hus. Det var «Den Norske Rigestelegraf» som foresto telegrafvirksomheten fra 1895 til 1924. Siden blei det flere navneendringer på institusjonen, som i prinsipp fortsatte å være den samme. I første etasje av «Hamborghus» var det publikumsmottak («Skranken») i et relativt stort rom og telegrammottaker i et annet rom («Stasjonen»). Da det blei opprettet telefon-forbindelse, blei det satt inn en godt lydisolerte telefonboks i Skranken. Den blei i seinere år flyttet til «Stor-Hurraen», og brukt som verktøylager av Edvald Svendsen.

Hvordan telegrafen i Havningberg fungerte før det, vet jeg lite om. I begynnelsen var det som nevnt fisketelegraf-innretning, men fra 1896 (kanskje tidligere) blei det permanent telegrafstasjon. De viktigste oppgavene var å varsle uvær, og å formidle handels- og fangstopplysninger. Dessuten gikk det daglig ut tidssignal fra Oslo (Christiania) over telegraflinjene.

I begynnelsen gikk vel kommunikasjon med morse-signal, og telegrammene blei skrevet ned for hånd. Dette stilte store krav til utdannelsen av telegrafister. I begynnelsen var disse menn, men snart blei dette et kvinneyrke. Damene var like flinke i morsing, og de var dessuten mye billigere enn menn, slik lønnspolitikken var i de dager. Seinere kom det en form for fjernskriver i bruk, som trykte ut papir-remser med tekst. Disse remsene blei limt på telegramblanketter og gitt til mottakerne. Jeg vet ikke når dette kom i bruk i Havningberg, men gjetter på en gang mellom 1920 og 1930. Antagelig omtrent på samme tid blei det telefonforbindelse via telegraflinja. (Bestemor fikk beskjed over telefonen om at onkel Leif var omkommet i 1928). Dog fortsatt var telegrammer mye brukt til omtrent 1980. Jeg kan ikke huske at det blei sendt/mottatt telegrammer i Hamningberg etter at vi flyttet dit i 1963. Jeg har funnet en manuell morse-nøkkel, men ikke noe fjernskriver-utstyr i huset. Antagelig blei telefonen dominerende nokså tidlig som kommunikasjonsmetode i Hamningberg.

En viktig funksjon for telegraflinja, var formidling av værmeldinger. Værmeldingene blei slått opp i en boks på veggen utenfor telegrafstasjonen. Varsel om farlig uvær blei skrevet på rød blankett.

I begynnelsen hadde stasjonen i Havningberg egen bestyrer. Det var Abel Greiner gift med Helga (søster til Nils Hamborg). Det var også ansatt såkalt «telegrafistinne», som foresto den fysiske telegraferinga. Abel Greiner flyttet etter noen år til Havøysund, og da var det Hamborg-familien selv som bestyrte telegrafen. Dog hadde de fortsatt telegrafistinner som betjente telegrafstasjonen og bodde i bestyrerleiligheten. Min bestemor, Christiane Oldine Hamborg, hadde avtale om å få melk hos Olaus Olsen som del av betalingen for bestemors eiendom i Finvika. Dette førte etter hvert til at Åse Olsen (datter til Nerdrum Olsen) fikk jobb på telegrafen. Dette var nok før krigen (1939). I løpet av krigen flyttet bestemor ut av huset sitt, og Åse fikk eneansvaret for telegrafen, og bodde i første etasje. Etter krigen blei Åse gift med Enok Riise, som var evakuert fra Vest-Finnmark til Havningberg høsten 1944. Åse drev telefonstasjonen helt til fraflyttinga i 1968.

I tidsrommet 1920 til 1930 blei linjetraseen til Havningberg endret. Linja ble flyttet, slik at den i sin helhet blei liggende oppe på fjellet. Det blei opprettet ei T-avgreining fra linja mot Havningberg, mens linja til Syltefjord fortsatte rett frem i retning Sandfjorddalen. T-avgreininga gikk under

betegnelsen «Sløyfa», og vannet som lå i nærheten fikk navnet «Sløyfevannet». Jeg tror ombyggingen av linja omfattet traséen fra Vesterelva i Persfjord til Austerelva i Syltefjord. Fra Vesterelv-dalen gikk den nye linja opp på fjellet over Telegráfa-skáidi langs Ollidalen («Oljedalen»), og i nokså rett linje mot Sandfjordelva og Syltefjord. (Ollidalen kan ha vært trasé for den gamle linja også.)

Linja krysset Sandfjordelva der Orošjohka («Horras-jokka») renner ut i Sandfjordelva. Her blei det bygget ei anleggsbrakke for telegrafarbeiderne. Dette er TELEGRAFHYTTA! Hytta består av en panelt tømmerkasse og et bordkledd inngangsrom, som tjente til å oppbevare verktøy og annet utstyr. I tillegg blei det montert en taubane for å frakte mannskap og materiell over Sandfjordelva.

Fra Telegrafhytta gikk linja oppover Raet over Eastaâielgi, hvoretter den antagelig har gått over Øver-Tavla, og videre ned til Austerelva langs den gamle linjetraséen langs Søttendalen.

Linjearbeiderne måtte ofte vade når de skulle krysse elver mens de bygget. Det het seg at Sandfjordelva var den kaldeste elva i hele Finnmark. Taubanen var derfor nokså kjærkommen.

Foto tatt i 1926 viser at Telegrafhytta og taubanen var ferdig, men stolperekka for linja oppover Raet var ikke oppsatt. Jeg antar at Telegrafhytta blei bygget i 1924 – 1925. Da blei vel den nye linja til Austerelva i Syltefjord operativ en gang mellom 1926 og 1930. Da jeg jobbet i Syltefjord rundt 1960 var det telefon i Østerelva, Hamna (Ella og Hagbart Hansen) og Nordfjord. Jeg mener også at det var telefon hos Bang på Sommarsete på østsida av Vassbotn («Vannet»).

Etter at linja var ferdig, blei Telegrafhytta brukt som overnatting og base for inspeksjoner og vedlikehold av telegraflinja. I begynnelsen var det Hamborgfamilien som holdt hytta i orden. Siden blei det sønnene til Nerdrum Olsen, og også Austerelvingene som foresto reparasjoner på linja og vedlikehold av hytta.

Hvis vi anser at Telegrafhytta blei bygd i 1924, så er det altså **100 års jubileum** i år (2024).

I 1949 blei Reinpolitiet etablert. På Varangerhalvøya brukte de Telegrafhytta som base. Transporten gikk med hest opp fra Komagvær opp til Bjørneskarhytta og videre nedover Sandfjordalen til Telegrafhytta. Det var Paul Hagala som foresto transporten. Reinpolitiet besto av tre mann: Hans Berg (Båtsfjord), Invald Hansen (Vestre Jakobselv) og Harald Alstad (Karasjo). Alstad blei seinere ansatt som lappfogd for Øst-Finnmark. Det er uklart hvor lenge reinpolitiet brukte Telegrafhytta som base.

De siste som hadde oppsyn med Telegrafhytta var Alfhild Bruvold og Frithjof Torbjørnsen i Persfjord. Da de flyttet fra Persfjord var det ingen som tok seg av hytta før Vardø Sportsfisker- og Jegerforening overtok den.

Det var en del «besøkende» i Telegrafhytta, som behandlet den dårlig. Alfild, som var et ordensmenneske, så seg forbannet på rot og vandalisme fra ubudne gjester. De ordnet til ute i ytterrommet slik at forbifarende skulle kunne oppholde seg der. Døra til hovedrommet blei låst, og kledd med blikk for å hindre innbrudd. Dessverre hjalp ikke det. Døra blei brutt opp, og tingene til Alfild og Albin blei herjet med. Det kan imidlertid synes som om de som ferdes der i dag klarer å oppføre seg bedre.

Albin har for øvrig bygget ei ekstra linjehytte ved telegraflinja ovenfor Storflauan. I sin tid havarerte et helikopter på ambulanseoppdrag nær den hytta. Ettersom det var få som kjente til den, blei det en del forvirring med hensyn til å finne helikopteret. Alle om bord kom i midlertid fra det uten alvorlige skader.

Inventaret i hytta var lenge det originale. Det var fastmonterte køyer med reinskin. På køylene var det festet blikkbokser som var skåret ut som lanterner, der man kunne plassere talge-lys. Køylene blei byttet ut med stablesenger i 1976 - 77. Det var egentlig litt synd. Edel og jeg var trolig de første som benyttet de nye sengene i påska 1977. Ellers er det skrevet mange navnetrekk på vegger og tak etter folk som har besøkt hytta for lenge sida. Disse bør ikke fjernes eller tildekkes.

Etter 1968 overtok Karl og Ma Petersen betjeningen av telefonstasjonen i Hamningberg. (De hadde flyttet inn i «Hamborghus» i 1963). Den hadde da status som talestasjon, og telfon-veksleren blei avviklet. Etter noen år flyttet Alfild og Albin fra Persfjord. Televerket besluttet da å legge ned telefonlinja. I stedet blei det opprettet radiolink-forbindelse mellom telemasta på Domen og «Hamborghus» i Hamningberg.

I 1978 døde Karl Petersen, og de tre siste fastboende i Hamningberg (Ma Petersen, Aksel Ramberg og Aksel Georg Johansen) flyttet til Vardø. Radiolink-stasjonen blei flyttet til Lilly Hanssen's hus. Da hadde Televerket hatt stasjon i «Hamborghus» i 82 år! Mora mi hadde ventet seg en liten oppmerksomhet fra Televerkets side i den anledning. Men tidene nå var blitt slik at ingen tenkte på slikt lenger.

Etter hvert blei også link-forbindelsen til «Hansen-huset» nedlagt, og folk ble avhengig av mobiltelefon. Disse kommuniserte med telemasta på Domen, men forbindelsen var dårlig og fungerte bare på bestemte steder i været.. Siden er det kommet ei telemast på Harebakken ovenfor Hamningberg. Nå er det god mobil-dekning i Hamningberg. Men, det er dårlig dekning i deler av Sandfjorden og innover fjellene sørover (selv oppe på fjelltoppene).

Telegraflinja blei etter hvert fjernet, med henblikk på å gjenskape uberørt natur i området. (Nye høyspentlinjer, 22kV og 132 kV, har imidlertid kommet til der.) I 2022 blei firmaet Linjeproff AS satt til å fjerne de siste restene av linja.

4 PLATTINGEN FORAN HYTTA

De bildene som jeg har, viser ikke plattingen. I 2005 var det ingen platting, og området der den sto var gressbevokst. I midlertid lå det da en planke langs grunnmuren. Denne planken er borte i 2016, men da er det kommet et nylaget spisebord foran hytta. Det er mulig at planken foran grunnmuren kan ha vært rester etter plattingen, men den ser egentlig ikke ut som det.

Det som jeg mener å huske fra mine tidlige turer, er at det var noen råtne treverks-rester etter en platting foran hytta. Jeg irriterte meg over at folk hadde brukt stokkene under plattingen som hoggestappe i stedet for å bruke den hoggestabben som var der.

Jeg mener altså at det faktisk var en platting og et spisebord foran hytta. Det som i midlertid er sikkert, er at det aldri har vært noe gelender rundt denne plattingen,

For øvrig er utedoen kommet til i seinere år. Vi brukte naturen de gangene vi besøkte hytta tidligere.

5 MINE FØRSTE TURER TIL HYTTA

Min første tur var en gang mellom 1952 og 1957. Vi (Ma, Karl, Astrid Margrethe og Nils Christian) startet fra Båtsfjord til fots. Vi overnattet på internatet i Hamna. Derfra fikk vi følge av frk Borch fra Kiberg som var bestyrerinne på internatet. Vi fikk båtskyss med Anton Eines fra Straumsnes og til Kari-elva ved Austerelva. Til fots til Telegrafhytta med overnatting. Derfra til Persfjord. Jeg husker ikke om vi gikk eller tok buss fra Persfjord til Svartnes. Sandfjorddalen ved Telegrafhytta fremsto som et fruktbart paradys med flotte grønne enger for meg som var vant med den heller karrige naturen på Vardøya. Men, så var det da også ei periode med sol og veldig varmt vær de dagene vi gikk over fjellet. Fortsatt får jeg en spesiell og god følelse når jeg hører elvesuset der, også de gangene været ikke er helt på topp..

Seinere var det turer fra Hamningberg og oppover Sandfjorddalen, via Raet og Stjernesvingen opp til Langrygg-vatnan og til Sandfjordvannet (Luokka-luoppal). Delvis var det turer sammen med Jarl Børre Johansen (Hamningberg). I Sandfjordvannet oppdaget jeg en ca 10 -15 cm tykk trestamme som stakk ut fra myra dypt under vannflata. Dette kan tyde på at det har vokst furu-trær der en gang for veldig lenge siden. I dag skulle man tro at det er en umulighet. Det ligger (lå?) et fly i dalbunnen lengere oppe i Sandfjord-dalen. Piloten hadde forsøkt å lande på skrå nedover fjellsida, og hadde nesten lyktes. Men i dalbunnen var det en hump i terrenget som smadret flyet fullstendig, Flyet var russisk, men fabrikkert i USA. Det var bare en person i flyet, og vedkommende ble funnet død der. Liket hadde hatt langt lyst hår, og noen lurte på om det kan ha vært en kvinnelig pilot.

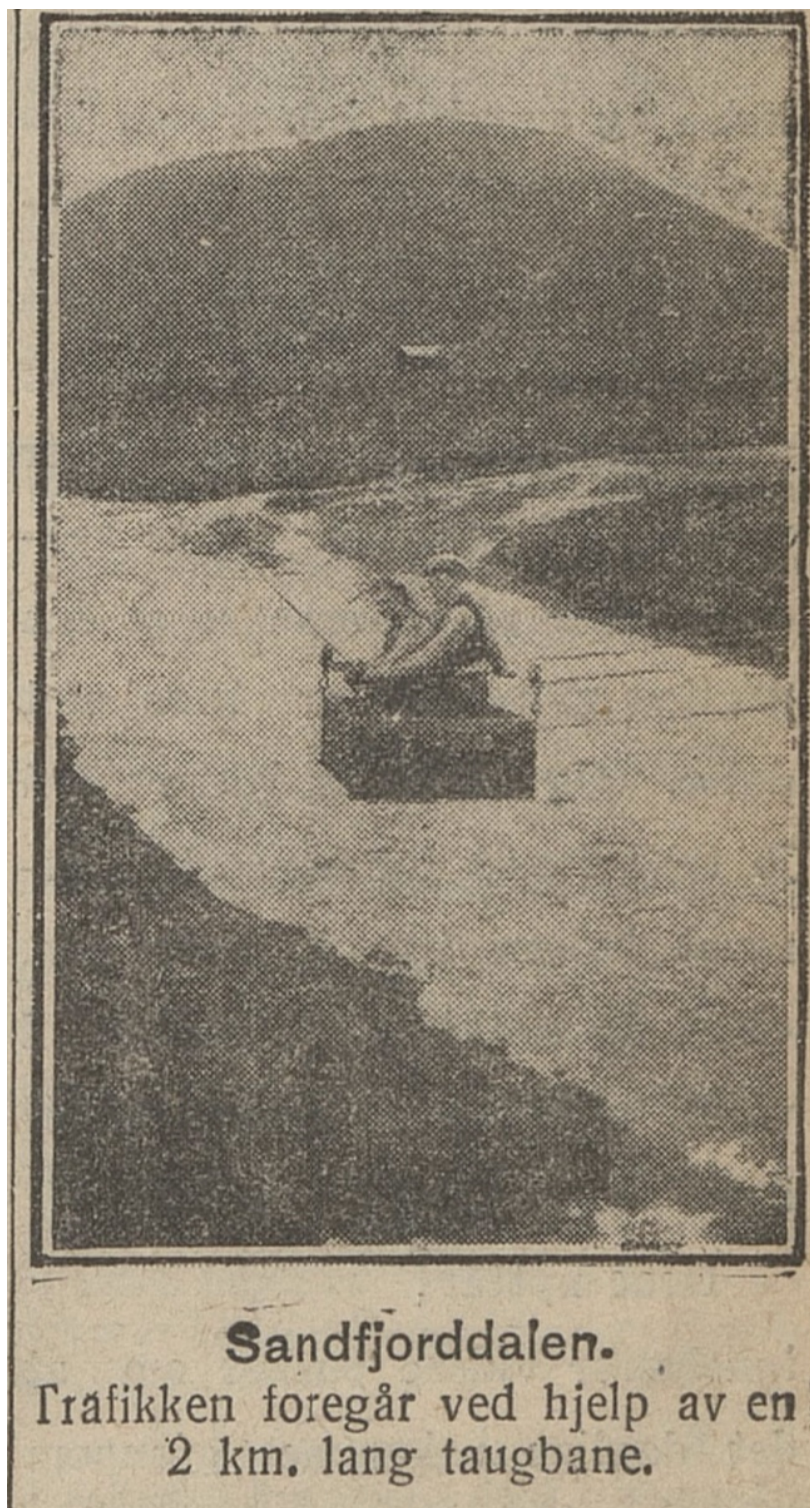
Om vi fikk fisk? Nei det får forbli en hemmelighet! Det samme gjelder multer. Og reinslakt kjøper jeg hos Smuk-familien.

6 KILDER

Informasjon har jeg fått fra

1. Ma Petersen (Hamborg)
2. Nils Chr.Petersen (82 år, og etter hvert med litt diffus hukommelse)
3. Fotoalbum tilhørende Leif Boer Møller Hamborg
4. Internett: uio.no «telehistoriske glimt»
5. Internett: lokalhistoriewiki.no «Telegrafeneset i Norge»
6. Utsnitt fra avisa «Finnmarkingen» No 1, Juli 1875. Faksimile av «oversettelse» i «Ung-Norig No 3, 1922.
7. Roar Olsen: En mengde avfotograferinger av avisutklipp og andre dokumenter (delvis uten dato og kilde).
8. Margido Olsen (Syltefjord): «Det gamle Vardø Herred og Vardø By»
9. Randi Rønning Balsvik: «Vardø Grensepost og fiskevær» Bind 1, side 203
10. Torolf Rafto: «Televerkets historie 1855 – 1956»
11. Astrid Margrethe Westlie (Petersen): «Hamborghus. Huset og menneskene»
12. Internet: www.la9dl.no/telegram «Norske Telegrammer 1854 - 2001»
13. Varangerhalvøya Nasjonalpark: Brev 19 august 2022

Det kan godt hende at det er en del feil i min fremstilling. Mye er basert på hva Mora mi og andre har fortalt meg for lenge siden, og jeg kan huske feil. Men, også i de øvrige kildene jeg har brukt, er det ting som jeg stusser på (spesielt årstall). Min motivasjon har vært å få dokumentert mest mulig av telegraflinja's historie før også jeg blir borte (slik linja allerede er det).

Bilde fra ei avis.

Telegrafhytta 1926. Taubane over Sandfjordelva. Stolperække opp Raet er ikke montert.
Leif Boer Møller Hamborg + Ukjent.

Telegrafhytta. Jakt-tur. Leif Boer Møller Hamborg + Henning Hanssen

Telegrafhytta. Taubane over Sandfjordelva. 20 m over elva? Erling Nilssen.
Stolperrekka oppover Raet ferdig montert.

Telegrafhytta. Taubane over Sandfjordelva. Henning Hanssen + Leif Boer Møller Hamborg.

Telegrafhytta 1949. Transport opp til reinpolitiets base i hytta.
Ingvald Hansen (politi), Harald Alstad (politi), Paul Hagala (bonde) og hesten Frøya.

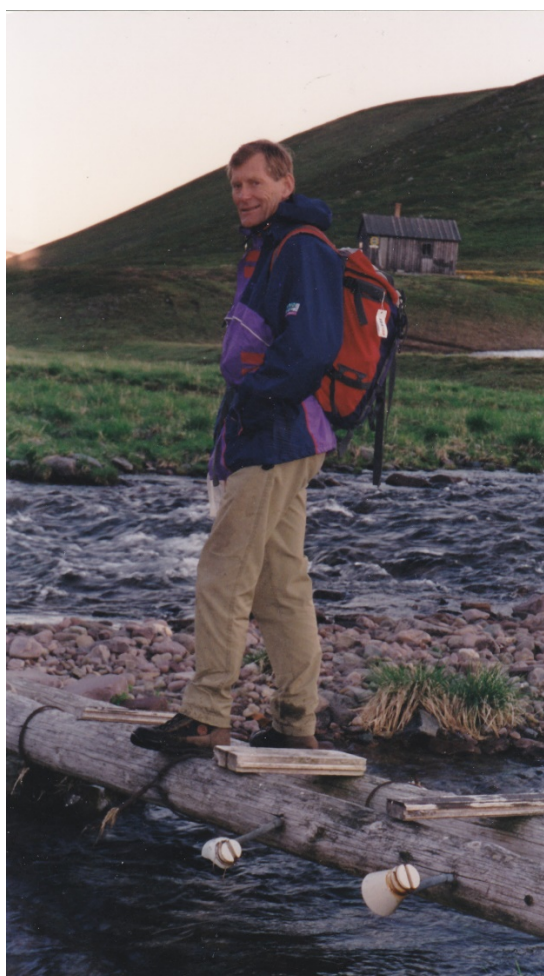
Telegrafhytta. Tur fra Syltefjord til Persfjord. Ca 1952 – 1957.
Nils Christian Petersen + frk. Borch (Kiberg. Bestyrerinne på internatet i Hamna) +
Astrid Margrethe Petersen + Ma Petersen

Telegrafhytta. Påska 1977. Tur fra Vadsø til Hamningberg i liten storm med snetjukke.
Edel Kristine Zahl.

Telegrafhytta

Telegrafhytta. Kryssing over Horras-jokka. Rolf Westlie.

Telegrafhytta 2001. Vading over Sandfjordelva. Nils Christian Petersen + Karl Otto Emil III Petersen + Astrid Margrethe Westlie.

Telegrafhytta 24 juli 2005. Rolf Westlie + Karl Otto Emil III Petersen.
Rolf på tur fra Auster-Tana til Hamningberg.

Telegrafhytta 24 juli 2005. Karl Otto Emil III Petersen.

Telegrafhytta 24 juli 2005. Karl Otto Emil III Petersen + Rolf Westlie.

Telegrafhytta 13 august 2013. "Gjesteboka» i Ytter-rommet.

Telegrafhytta 13 august 2013. Astrid Margrethe Westlie.

Telegrafhytta 11 september 2016. Anne Margrethe Petersen.

Telegrafhytta 11 september 2016. Anne Margrethe Petersen

Telegrafhytta 12 september 2016. Anne Margrethe Petersen

Telegrafhytta 12 september 2016. Anne Margrethe Petersen

Telegrafhytta 15 september 2018.

Telegrafhytta 15 september 2018. Anne Margrethe Petersen

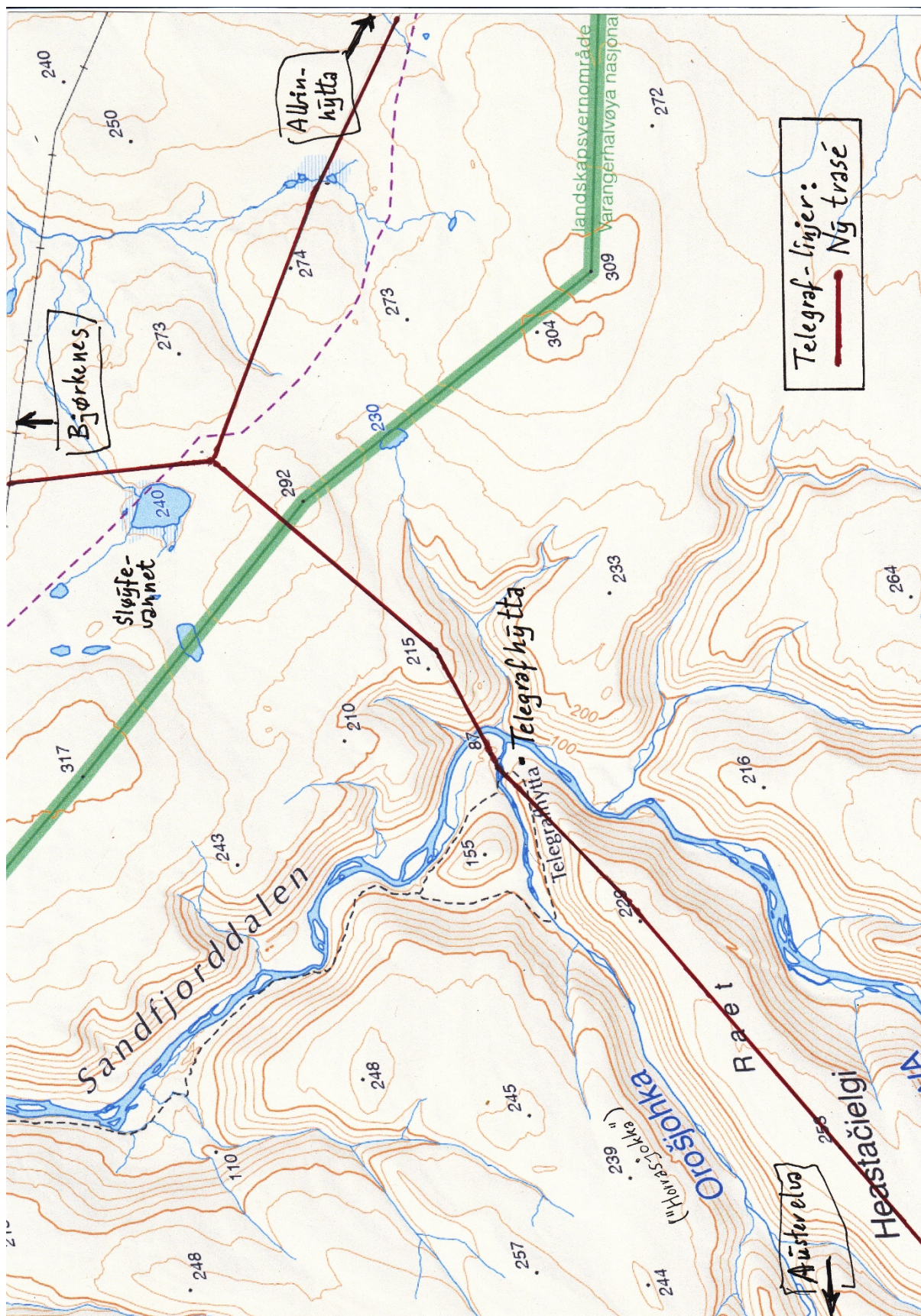
Telegrafhytta 16 september 2018. Anne Margrethe Petersen

Telegrafhytta 16 september 2018. Anne Margrethe Petersen.
Hytta sees som en liten prikk i bakgrunnen.

Kart over telegraflinjene. Gammel og ny linjetrasé.

Telegraflinje traséene nær Telegraphhytta.

Kommentar til kartene ovenfor:

De linjetraséene som er inntegnet, er ikke basert på pålitelig dokumentasjon. Men, de er basert på hva jeg tror er sannsynlige traséer, og ut i fra hva jeg er blitt fortalt («gikk langs fjæra»). Spesielt er jeg veldig usikker på den gamle traséen mellom Persfjord og Finvika/Sandfjord. Traséen langs fjæra her er både lengere og terrengmessig mer utfordrende, enn om den hadde gått i rett linje over fjellet (noenlunde slik 22 kV linja går i dag). Det er heller ikke lett å komme i land fra sjøen med store materialtransporter, så jeg tviler på at dette kan ha vært en motivasjon for fjæra-alternativet.

Og for ordens skyld: Jeg har ikke selv gått langs den gamle traséen fra Syltevikvannet til Austerelva, eller den nye traséen fra Raet til Austerelva. Men, jeg har gått mange ganger langs fjæra fra Persfjord til Sandfjord før vegen blei bygget.

Det er kanskje mulig for interesserte å finne noen av de gamle stolpefundamentene. Der man ikke fikk gravd ned stolpene, ble det bygget stein-fundamenter oppe på bakken. Rester av disse burde være synlige også i dag.

Men uansett traséenes beliggenhet. Det har vært en anleggsmessig prestasjon å bygge telegraflinjene mellom Persfjord og Syltefjord med den tids anleggs-verktøy. Og telegraflinjene har vært helt avgjørende for utviklingen av kyststrøkene i Finnmark.

The End

Vegarbeide i Sørvaranger og Tana-Nyborg, Telegraflina Vadsø-Berlevaag og Hamnebygninga i Vardø

De er noka uvant før Finnmarkskolpen aa se saa mykje faderlig Omsut paa ein Gang. Vi maa fare langt tilbake i Tia før aa finne ihop saapas mykje. Med Vegarbeide har de hittil gaadd saa langsamt, at vi Vadsøiværinga har opjed Haape om aa opleve den Dagen, da Vegen kjem hit fø aa gaa utover til Bussesunde. I aar er det dog kommen nærmare 100 Arbeidara, og de kann da være Von til, at Vegbygginga iaar vil faa lit Framstig. – Med Telegraflina er di i fullt Arbeid. Med den nye Traaden herifraa er di alt Halvvegen til Vardøi. Derifraa og fraa Hamningberg arbeide di med aa røise Stolpan. Di trur aa bli færdig med de heile om eit Aar. – Om Hamnebygginga i Vardøi har vi enno ikje hørt noka, men ventelig bjynne di snart med de, da di har 20,000 Spd. aa rutte med iaar. Siden skal de ju bli 30,000 Spd. Aare inntil di har brukt op 290 Tusen. Altsaa skal de gaa 10 Aar til heile Arbeide er færdigt. Vardøiværingan er, liksom vi andre, ikje saa stort vant, og defør var de naturligt, at den Dagen, da di fik Tien om, at Beviljinga til Steinbrygga over Vestervaagen var gaadd ijenom i Stortinge, blei ein almen Glædesdag før Vardøi, og at Førmannskape sennte Takke-Telegram aat dem, di trudde hadde hjelpt til med aa faa de fram. Saales fik Regjeringa eit og "Finmarkens Amtstidende" de andre. Om de er andre som har faad Takke-Telegram veit eg ikje; Stortinge burte vel ha faad eit, før de var nok der, den haraste Kampen stod. Og saa synest eg, at "Dagbladet" har førtent Takk før di mange varme og greie "Artiklan", som de har skreve om Saka. De lot ingen Ting gaa unytta, og da Neidsels-Natta den 15de April ryktast til Kristiania, slog "Dagbl." løus med Storslegga som ein Smed paa heitt Jarn, saa Gnistran fløug omkring.

Frå Finnmarkingen No. 1 1875, Juli Maane, faksimile som vedlegg til Ung-Norig, Nr. 3 1922. Elektronisk utgåve 2001 ved Jon Grepstad

Arnt Støme

9960 KIBERG

Trondheim, 06.05.2024

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8932

Saksbehandler:
Marit Doseth

Vedtak i klagesak om barmarkskjøring i forbindelse med sanking av sau i Varangerhalvøy nasjonalpark/Várnjárgga álbmotmeahcci/Varenkinniemen kansalistaras

Vi viser til klagen på Varangerhalvøya nasjonalparkstyre sitt vedtak 14.07.2023. Klagesaken ble oversendt fra Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 24.11.2023.

Vedtak

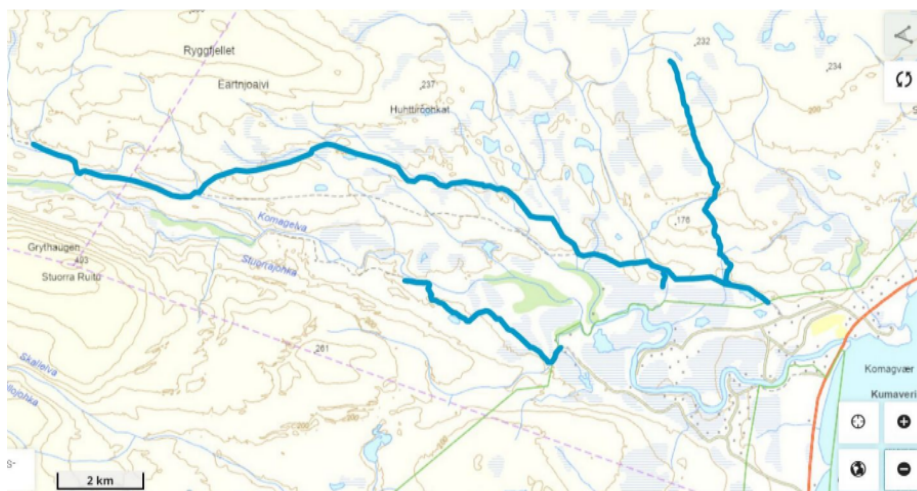
Miljødirektoratet opprettholder Varangerhalvøya nasjonalparkstyre sitt vedtak. Søknad om bruk av ATV til Hubehytta i forbindelse med sauesanking avslås.

Vedtaket er fattet etter verneforskriften for Varangerhalvøya § 3 punkt 6.1, naturmangfoldloven § 48 første ledd og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Du kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Du søkte den 03.07.2023 om bruk av ATV/elsykkel i forbindelse med sauedrift i Varangerhalvøya nasjonalpark. Søknaden gjaldt kjøring på eksisterende kjørespor, som vist på kart under:

Søknad gjaldt kjøring for deg og følgende ansatte på gården: Dag Støme, Iris Støme, Torhild Gjølme, Simon Eliseussen.

Den 14.07.2023 ble søknaden delvis innvilget. I samsvar med tidligere praksis ble det gitt tillatelse til å kjøre på fire traseer, til Slaktefjell, Politihytta, Dalajohka og Veis ende, se kart under.

Søknaden om kjøring fra Hubehytta til Dalajohka ble avslått. Det ble anført at kjøring med ATV på trase opp til Hybia vil kunne påvirke verneformålet vesentlig negativt, det ble vist til at kjøresporet er i ferd med å gro igjen. Omsøkt kjøring vil også kunne bidra til økte forstyrrelser for trua arter i området. Det ble også vist til at aktuell trase går gjennom flere våte myrpartier som tåler kjøring med ATV dårlig. Gitte tillatelse til bruk av el-sykkel ble ansett som tilstrekkelig til omsøkte formål. Det var ikke observert sau i området og det var heller ikke gjort rovviltobservasjoner.

Klagers argumenter

Vedtaket ble påklagd 16.07.2023.

Det presiseres i klagen at søknaden gjelder for "ny" trase til Hybia, det er traseen som dreier nordover inn Larsadalen ved Dalajohka, som søkes benyttet. Denne traseen brukes hele barmarksesongen av reindriften og Statens Naturoppsyn (SNO) og vil ikke gro igjen med det første. Noen få turer i sauene vil neppe påføre naturmiljøet ytterligere skade.

Videre tilbakevises det at det sjeldent observeres sau så langt oppe i dalen. Det observeres sau i området mellom Larsadalen, Veis ende og Bjørneskardet flere ganger i løpet av sesongen. Selv om det er få dyr som havner øverst i Komagdalen, så må også disse sankes.

Det vises til at den gitte tillatelse til bruk av el-sykkel langs det gamle kjøresporet til Hybiahytta, ikke er tilstrekkelig. Fremkomstmiddelet har begrensninger både med hensyn til rekkevidde og frakt av utstyr. Siden gjeterhunder ikke kan fraktes inn, er de ikke utvilte når sauene skal sankes.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre sine merknader

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre behandlet klagen 14.11.2023.

Innledningsvis opplyses det at barmarkskjøring på de to aktuelle traseene til Hubehytta ble vurdert i 2022. Den gang avsto styret søknad om bruk av ATV, et avslag som senere ble stadfestet av Miljødirektoratet.

Det ble tidligere gitt dispensasjon for kjøring i forbindelse med sauedrift fra Dalajohka til Hubehytta, men praksisen ble endret da det ble observert fjellrev i området og det kun sporadisk ble observert sau i dette området. Det øvre sporet via Larsadalen har partier hvor sporet ikke synlig på grunn av vegetasjon, andre våte partier har tydelige kjøreskader. Styret mente omsøkte kjøring med ATV til Hybia vil bidra til å forverre et kjørespor som til dels har kjøreskader allerede og hvor partier er i ferd med å gro igjen.

Videre la styret til grunn at motorferdselen må være nødvendig dersom det skal gis tillatelse. Dersom det ikke er konstatert sau i området og/eller rovdyrskader, kan leting etter sau foregå til fots eller ved bruk av el-sykkel.

Befaring i september 2023 viste at myra like før Dalajohka har kjøreskader av ATV, og at stoppunkt for dispensasjon fra 2024 bør endres til punkt med fastmark, før man kjører ut på myra.

Styret opprettholdt sitt vedtak og praksis bestemt i styremøtesak 58/2018. Saken ble oversendt til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Et vedtak kan som utgangspunkt bare endres i favør av klageren. Styret vedtok ved forberedende klagebehandling følgende: *"som innstilt med endring av endepunkt for kjøretrase til "Dalajohka" jfr.*

kart under behandling". Vi oppfatter dette som en retningslinje som skal gjelde fra 2024 og ikke et vedtak som er gjenstand for vår klagebehandling.

Reglene som gjelder for dette verneområdet

Varangerhalvøya nasjonalpark ble vernet ved kgl.res. 8. desember 2006.

Formålet med vernet er å bevare et stort i det vesentlige urørt naturområde, tilnærmet fritt for tekniske inngrep, som sikrer biologisk mangfold med økosystemer, arter og bestander. I dette inngår blant annet å bevare den mest arktisk pregete del av fastlands-Norge med spesielle landformer og avsetninger etter istida, et plante- og dyreliv med østlige og arktiske innslag, et kjerneområde for fjellrev og unike samiske kulturminner.

Motorferdsel er som utgangspunkt forbudt i nasjonalparken, jf. verneforskriften § 3 punkt 6.1. Forvaltningsmyndigheten kan likevel gi tillatelse til bruk av traktor eller annet lett motorkjøretøy på barmark i forbindelse med husdyrhold etter eksisterende kjørespor avmerket i forvaltningsplanen, jf. verneforskriftens § 3 punkt 6.3.

Det er ikke utarbeidet forvaltningsplan for nasjonalparken. Søknaden om dispensasjon for omsøkte kjøring må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 første ledd, første alternativ. Det følger av forarbeidene til bestemmelsen at den ikke kan brukes for å utvide den rammen som er gitt i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Konkret vurdering

Vi har vår kunnskap fra tidligere klagebehandling av samme forhold og saksforberedelsen ellers, jf. naturmangfoldloven § 8.

Vi har tidligere vurdert søknad fra samme søker om kjøring med ATV (og moped eller motorsykkel) til Hubehytta, se vårt vedtak 08.05.2023. Også den gang ble det søkt om å benytte traseen som dreier nordover inn Larsadalen ved Dalajohka. Vi kan ikke se at det kommer frem nye forhold eller opplysninger som tilsier en annen vurdering av søknaden nå. Det vises derfor til de vurderinger og den begrunnelse som ble gitt i vårt vedtak 08.05.2023.

Nasjonalparken er opprettet for å ivareta den mest arktiske pregete del av fastlands-Norge. I dette området er vegetasjonen sårbar og revegetering tar lang tid. Verneformen nasjonalpark innebærer et strengt områdevern. Terskelen for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd er høy. En begrenset adgang til barmarkskjøring i forbindelse med landbruksvirksomhet vil likevel ikke utvide rammene som er satt i vernevedtaket, siden verneforskriften gir en viss åpning for dette i § 3 punkt 6.3.

Vi er enige med styret i at en tillatelse til å kjøre med ATV til Hubehytta vil være uheldig og at barmarkskjøring bare bør tillates i de tilfellene det anses som nødvendig. Det vises til at kjøresporet er i ferd med å gro igjen, noe som er positivt for vernet. Motorferdselen vil også skape økt forstyrrelser i et viktig funksjonsområde for truede arter. Det vises til naturmangfoldloven § 12 som sier at man for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Hensynet til naturmangfoldet skal veie tungt i vurderingen av hvilken løsning som skal velges. Vi mener at den tillatelse til bruk av el-sykkel på aktuelle strekning ivaretar behovet for bruk av motorkjøretøy i foreliggende tilfelle. Dersom det skulle oppstå ekstraordinære forhold, for eksempel rovdyrobservasjoner eller liknende, vil styret etter søknad kunne vurdere behovet for bruk av ATV på nytt.

Vi ønsker heller ikke en mer liberal praksis for barmarkskjøring innenfor vernegrensene enn utenfor. Vi derfor enige med nasjonalparkstyret om at søknad om ytterligere motorferdsel i forbindelse med sauesanking avslås. Klagen tas ikke til følge.

Hilsen
[Miljødirektoratet](#)

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Marit Doseth
seniorrådgiver

Kopi til:

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre	Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statens hus	9815	VADSØ
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK	Statens hus	9815	Vadsø